

Институт за јавно здравје на
Република Северна Македонија

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

СОДРЖИНА

ЕПИДЕМИОЛОШКА ДЕЈНОСТ 5

САНИТАРНО-ХИГИЕНСКА ДЕЈНОСТ 29

СОЦИЈАЛНО-МЕДИЦИНСКА ДЕЈНОСТ 43

РАДИЈАЦИОНА ЗАШТИТА 91

МИКРОБИОЛОШКА ДЕЈНОСТ 97

ЕПІДЕМІОЛОГІКА ДЕЯНОСТ

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

Цел 1. Зајакнување и подобрување на ефикасноста на системот на следење на заразни болести							Цели по тромесејја				Цели годишно
Активност	Индикатори	Опис	Извршители	Динамика на извршување	1 тромес	2 тромес	3 тромес	4 тромес	ВКУПНО		
Собирање, обработка и анализа на пријави за заразни заболувања и пријави за изолиран/ докажан микробиолошки причинител на заразна болест	Национална база за: 1. индивидуални пријави за заразна болест, 2. пријави за микробиолошки изолат, 3. епидемиолошки анкети пристигнати од ЦЈЗ/ПЕ	Пријави и анкети	ИЈЗ	Континуирано (дневно)	9	9	9	9	36		
	Изготвување на месечни извештаи за движењето на заразните заболувања со епидемиолошки коментар и Изготвување на квартални табеларни извештаи за движењето на заразните заболувања	Месечен билтен и квартален извештај	ИЈЗ	Месечно/ квартално	4	4	4	4	16		
	Изработка на годишен извештај за движење на заразни болести на национално ниво (табеларен и наративен со епидемиолошки коментар)	Годишен табеларен извештај	ИЈЗ	Годишно, до 31.01.2022/ 28.02.2022	2	0	0	0	2		
	Квартален мониторинг, координација и верификација на програмските активности на ЦЈЗ, со извештај од областа на епидемиологијата	Квартално	ИЈЗ	По истекот на квартал	10	10	10	10	40		
	Обуки за примена на дефиниција на случај согласно законска регулатива и критериуми на Европскиот центар за контрола и превенција на заразни болести	Обука	ИЈЗ, ЦЈЗ	Согласно утврден протокол	0	0	1	1	2		
Воведување и одржување на интегриран информатички систем за следење на заразни болести	Обука на корисниците за употреба на системот во сите ЦЈЗ/ПЕ	Обука	ИЈЗ, ЦЈЗ	Согласно утврден протокол	0	1	0	0	1		
	Изготвување на годишен АПЕРТ извештај	Годишен извештај	ИЈЗ	Годишно, до 31.01.2022	1	0	0	0	1		

Цел 2. Подобрвање на состојбата со задолжителната имунизацијата и намалување на бројот на заболени од вакцино-превентабилните болести		Цели по тромесеј				Цели годишно				
Активност	Индикатори	Опис	Извршители	Динамика на извршување	1 тромес	2 тромес	3 тромес	4 тромес	ВКУПНО	
Контрола и евалуација на задолжителната вакцинација	Теренски увиди за контрола на сите аспекти во процесот на задолжителна вакцинација во вакциналните пунктови, како и вакцинација по епидемиолошки индикации во ЦЈЗ/ПЕ	Теренски увид	ИЈЗ	Континуирано	5	5	5	5	20	
	Прибирање, обработка и анализа на тромесечни и шестмесечни извештаи за спроведената вакцинација по ЦЈЗ/ПЕ и изготвување на шестмесечен табеларен извештај	Шестмесечен извештај	ИЈЗ	До 30.07.2022	0	0	1	0	1	
	Прибирање, обработка и анализа на Пријавите за поствакцинални несакани реакции и подготвување на шестмесечен и годишен извештај	Шестмесечен / годишен извештај	ИЈЗ	ИЈЗ	Полугодишно, 15 дена по истекот и до 28.02.2022 изготвување на годишен извештај	1	0	1	0	2
Одржување на резултатите постигнати со ерадикација на детска парализа	Прибирање, обработка и анализа на годишните извештаи за спроведената вакцинација по ЦЈЗ/ПЕ и изготвување на годишен табеларен извештај за опфатот со задолжителна континуирана имунизација во РСМ	Годишен табеларен и наративен извештај	ИЈЗ	Годишно, до 31.03.2022	2	0	0	0	2	
	По добивање на итна пријава за АФП ИЈЗ /ЦЈЗ прави теренски увид и прави епидемиолошки анкети за АФП случаи/контакти	Епидемиолошки увид и анкета	ИЈЗ, ЦЈЗ	ИЈЗ, ЦЈЗ	По пријавување на АФП случај	1	2	1	1	5
	Изготвување на неделни, месечни и тромесечни извештаи за АФП случаи, преземени мерки во врска со нивното регистрирање	Неделен / месечен/ квартален извештај	ИЈЗ	ИЈЗ	Неделно / Месечно/ Квартално	17	17	17	17	68
Спроведување на активности за елиминација на мали сипаници и рубеола во Р. С. Македонија	Годишен извештај за АФП надзор во РСМ	Годишен извештај	ИЈЗ	Годишно, до 28.02.2022	0	0	0	0	1	
	Ажурирање на Планот за акција за одржување на статусот "ослободен од полиомиелитис" на Република С. Македонија	Годишен план	ИЈЗ	ИЈЗ	До 30.06.2022	0	1	0	0	1
	Ажурирање и усвојување националната програма за Елиминација на малите сипаници и превенција на конгенитален рубеола синдром	Ажурирање на програмата	ИЈЗ	ИЈЗ	До 30.06.2022	0	1	0	0	1
Спроведување на активности за елиминација на мали сипаници и рубеола во Р. С. Македонија	Вирусолошко испитување од заболениот и контактите и ќе се достави за анализа во вирусолошката лабораторија при ИЈЗ за класификација на случајот	Материјал за микробиолошка анализа	ИЈЗ, ЦЈЗ	ИЈЗ, ЦЈЗ	При појава на случај	33	37	31	39	140
	Национална база на случаи со мали сипаници и рубеола	Епидемиолошка анкета, пријава	ИЈЗ	ИЈЗ	Континуирано	1	1	1	1	4
	Координација и континуирано следење на сите активности на регионално и локално ниво, предлагање и преземање на мерки и активности	Епидемиолошки увид и информација	ИЈЗ, ЦЈЗ/ПЕ	ИЈЗ, ЦЈЗ/ПЕ	Периодично	2	2	2	2	8
	Континуирано информирање за трендовите на движењето на мали сипаниците и други ВПБ кај нас и во светот, како и препораки и други пишани документи на СЗО, ECDC	Месечни извештаи	ИЈЗ	Месечно	3	3	3	3	12	

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

Цел 3 Намалување на оптоварувањето со заразни заболувања кои се пренесуваат преку храна и вода		Цели по тромесечја				Цели годишно			
Активност	Индикатори	Опис	Извршители	Динамика на извршување	1 тромес	2 тромес	3 тромес	4 тромес	ВКУПНО
Рано откривање и одговор на кластери и епидемии предизвикани од заболувања кои се пренесуваат преку храна и вода	Изготвување на протокол (водич) за истражување на епидемии од заболувања кои се пренесуваат преку храна и вода	Изготвување на протокол	ИЈЗ	До 30.06.2022	0	1	0	0	1
и вода	Обука на епидемиолошките служби за примена на аналитички методи на регионално и локално ниво	Обука	ИЈЗ	Квартално	1	0	1	1	3

Цел 4 Зајакнување на системот за следење, контрола и одговор на болнички стекнатите инфекции и антимикробната резистенција		Цели по тромесечја				Цели годишно			
Активност	Индикатори	Опис	Извршители	Динамика на извршување	1 тромес	2 тромес	3 тромес	4 тромес	ВКУПНО
Рано откривање и контрола на болнички стекнати инфекции	Изготвување на Правилник за епидемиолошки надзор над појава на болнички стекнати инфекции. базиран на медицина на докази. воведување и придржување кон дефиниција за случај за ИХИ	Правилник	ИЈЗ	До 30.06.2022	0	1	0	0	1
	Спроведување епидемиолошки увиди за спречување и сузбивање на ИХИ (програмски и по индикации) со укажување на стручно-методолошка помош во ЦЈЗ и ЗУ на територија на секој ЦЈЗ	Теренски увид	ИЈЗ	Квартално	2	3	2	3	10
	Воведена база за следење на антимикробна резистенција кај пријавените болнички стекнати инфекции	Пријави за ИХИ	ИЈЗ	Континуирано	1	1	1	1	4
	Изготвување на квартални извештаи за спречување и сузбивање на болнички стекнати инфекции и за спроведените мерки и активности	Квартален извештај	ИЈЗ	Квартално	1	1	1	1	4
	Изготвување на Годишен Извештај за спречување и сузбивање на болнички стекнати инфекции и за спроведените мерки и активности	Годишен извештај	ИЈЗ	Годишно, до 28.02.2022	0	0	0	0	1

Цел 5 Одржување ниска преваленца на ХИВ, сексуално и крвно преносливи инфекции							Цели по тромесечја				Цели годишно
Активност	Индикатори	Опис	Извршители	Динамика на извршување	1 тромес	2 тромес	3 тромес	4 тромес	ВКУПНО		
Превенција на хепатитис Б и Ц	Водeње на регистер за носителства и хронични случаи на хепатит Б и Ц на ниво на РСМ	Регистар	ИЈЗ	Континуирано	1	1	1	1	4		
	Водeње на датабаза со вкупен број на тестирани лица за хепатит Б и Ц на национално ниво	Регистар	ИЈЗ	Континуирано	1	0	1	0	2		
	Дизајн на методологија и спроведување на студија за серопреваленца за хепатит Б и Ц, со цел да се потврди пријавениот вакцинален опфат за хепатит Б, да се утврдат пропусти во вакцинацијата за хепатит Б, да се откријат осетливите групи и да се добијат податоци за преваленцата од овие две заболувања на национално ниво	Студија за серопреваленца	ИЈЗ	ИЈЗ	Континуирано	0	0	1	0	1	

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

Цел 6 Намалување на оптоварувањето со зоонози и вектор-преносливи инфекции		Опис	Извршители	Динамика на извршување	Цели по тромесечја				Цели годишно
					1 тромес	2 тромес	3 тромес	4 тромес	
Активност	Индикатори	Информации	ИЗ/ ЦЗ/ПЕ/ЕПС	Неделно во сезона	1	5	13	1	20
Воспоставување на систем за превенција и контрола и на зоонози и вектор преносливи заболувања	Координирање и континуирано следење на преземањето на мерки и активности согласно Акциониот План за справување со вектор преносливи болести (ВПБ), односно извршена дезинсекција против комарци на територијата на РСМ (по општини)	Систем за редовна замена на информации меѓу АХВ и ИЈЗ	ИЈЗ	Континуирано	1	0	0	0	1
	Создавање на мрежи за замена на информации поврзани со зоонози и вектор преносливи заболувања со соседните земји	Систем за замена на информации меѓу АХВ и ИЈЗ	ИЈЗ	Континуирано	1	0	0	0	1
	Изработка на RT-PCR на комарци за рано детектирање на присутност на вируси (WNV)	Тестирање	ИЈЗ	Континуирано	0	1	1	1	3
	Изготвување на месечни извештаи за состојбата со заразни болести кои претставуваат закана за јавното здравје во Европа и Светот поврзани со зоонози и вектор преносливи заболувања со податоци од референтни меѓународни институции и организации	Месечен извештај	ИЈЗ	Месечно	3	3	3	3	12
	Изготвување на стручно-методолошко упатство за превенција од појава на заразни заболувања патници кој одат на ацилак со посебен осврт на вакцинација и хемиопротифлакса согласно препораки на СЗО	Упатство	ИЈЗ	Годишно	0	0	1	0	1
	Стручно-методолошка помош на ЦЗ/ПЕ при пријавен случај на маларија со теренски увид и информација до ДСЗИ и МЗ	Теренски увид	ИЈЗ	При појава на случај	2	2	2	2	8
	Изготвување на годишен извештај за состојбата и заболените од маларија	Годишен извештај	ИЈЗ	Годишно, до 28.02.2022	1	0	0	0	1

Цел 7 Намалување на оптоварувањето со инфлуенца и заболувања слични на инфлуенца							Цели по тромесечја				Цели годишно
Активност	Индикатори	Опис	Извршители	Динамика на извршување	1 тромес	2 тромес	3 тромес	4 тромес	ВКУПНО		
Зајакнување на системот за надзор и одговор кон заболувања слични на грип и акутни респираторни инфекции	Изготвување неделни информации за состојбата со грип преку редовниот и сентинел систем за надзор и извештаи за вакцинацијата против сезонски грип	Неделни информации	ИЈЗ	Неделно	26	20	13	36	95		
	Изготвување и адаптирање на едукативни материјали за заштита од грип и промоција на вакцинација против грип	Едукативни материјали	ИЈЗ	Континуирано	1	0	1	0	2		
Зајакнување на системот за надзор и одговор во услови на многу висок интензитет на активност на грип и при пандемија на грип	При појава на пандемиски грип, ќе се ревидираат и изработат стручни упатства, протоколи за следење, вакцинација на приоритетни групи, согласно Оперативниот план	Упатство	ИЈЗ	Годишно	0	0	1	0	1		

Цел 9 Систем за следење и одговор кон појава на нови и заразни болести кои повторно се јавуваат							Цели по тромесечја				Цели годишно
Активност	Индикатори	Опис	Извршители	Динамика на извршување	1 тромес	2 тромес	3 тромес	4 тромес	ВКУПНО		
Рана детекција и одговор кон болести нови и заразни болести кои повторно се јавуваат	При појава на нова или заразна болест која повторно се јавува, ИЈЗ врши теренски увид со стручно-методолошка помош на ЦЈЗ/ПЕ	Теренски увид	ИЈЗ	Континуирано	12	12	12	12	48		
	Следење на најновите стручни и научни сознанија од референтни институции и изготвување на периодични информации за состојбата со овие заболувања во земјата и светот	Информација	ИЈЗ	Континуирано	3	3	3	3	12		
По потреба во соработка со ИЈЗ ќе се изготват информации за населението, упатства за работа на здравствени установи и друг информативен материјал	Информација/Упатства	ИЈЗ	Континуирано	3	3	3	3	12			

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

Цел 10 Воспоставување на систем за брза реакција во случај на епидемии и кризни состојби							Цели по тромесеција				Цели годишно
Активност	Индикатори	Опис	Извршители	Динамика на извршување	1 тромес	2 тромес	3 тромес	4 тромес	ВКУПНО		
Обезбедување на 24/7 тимови за брз одговор во случај на епидемии и кризни состојби	Формирање на дежурни епидемиолошки служби (систем за приправност) на ниво на ИЈЗ кои се достапност 24/7	Систем за приправност	ИЈЗ	Континуирано	1	1	1	1	4		
	Подготовка на Протокол на здравствен сектор со методологија на работа, чекори и надлежности при истражување на епидемии и брза реакција во кризни состојби	Протокол	ИЈЗ	Континуирано	0	1	0	0	1		
	Спроведување на теренски увиди и пружање стручно методолошка помош од страна на стручни тимови на ИЈЗ при појава на зголемен број на заболени или епидемии и други кризни состојби	Теренски увид	ИЈЗ	Континуирано	3	3	3	3	12		
	Анализа и евалуација на Пријави и Одјави за епидемии на заразна болест од ЦЈЗ/ПЕ со континуирана обработка на доставените пријави и анкети	Пријави и Одјави за епидемии	ИЈЗ	Континуирано	9	10	8	9	36		

Здравствено-воспитна и едукативна дејност и публикации							Цели по тромесеција				Цели годишно
Активност	Индикатори	Опис	Извршители	Динамика на извршување	1 тромес	2 тромес	3 тромес	4 тромес	ВКУПНО		
Континуирана здравствено-воспитна и едукативна дејност во врска со спречувањето и сузбивањето на заразните болести	Стручна подготовка на соодветен информативно-едукативен материјал - брошури, легици, постери, публикации за заразни заболувања, наменети за широката јавност и за здравствени работници	Информативен материјал	ИЈЗ	Континуирано	3	3	3	3	12		

Активности поврзани со одговор кон пандемијата предизвикана од КОВИД-19		Цели по тримесејја				Цели годишно			
Активност	Индикатори	Опис	Извршители	Динамика на извршување	1 тримес	2 тримес	3 тримес	4 тримес	ВКУПНО
	Изработка и управување на база за водење на позитивни случаи со КОВИД-19	Датабаза со позитивни случаи	ИЗ	Континуирано	1	1	1	1	4
	Доставени неделни агрегирани извештаи до СЗО и ECDC преку TESSy базата за позитивни и за починати случаи на КОВИД-19	Извештаи до меѓународни институции	ИЗ	Неделно	13	13	13	13	52
	Земање на материјал по епи проценка во клинички установи, болници и др. ЗУ	Земен брис	ИЗ	Континуирано	1	1	1	1	4
	Епидемиолошки теренски увиди во клиниките и болниците како и ЦЗ на зафатените подрачја и пружање на стручно-методолошка помош	Теренски увиди	ИЗ	Континуирано	50	50	50	50	200
	Број на изготвени дневни информации за потребите на МЗ (табели за прес-конференции)	Дневни информации	ИЗ	Дневно	50	50	50	50	200
	Број на изготвени дневни информации со епи коментар (МЗ, веб страна)	Дневни информации	ИЗ	Дневно	5	5	5	5	20
	Управување со дополнителни информации за лабораториски резултати кои не се внесуваат во Мој Термин	Лаб резултати	ИЗ	Континуирано	50	50	50	50	200
	Интервенции на дневна база во системот Мој Термин со цел заокружување на исход (оздравување/умирање), хоспитализација/отпуштање од болничко лекување и сл.	Интервенции во МТ	ИЗ	Континуирано	50	50	50	50	200
	Изготвување на список на позитивни починати лица за потребите на ДСЗИ и ЦЗ/ПЕ на дневна база	Изготвен список	ИЗ	Дневно	5	5	5	5	20
	Подготовка на документи за Комисија за заразни болести (Алгоритми, Упатства, Протоколи)	Изготвен документ	ИЗ	По потреба	10	10	10	10	40
	Теренски увиди во високоризични подрачја/стручна помош на локални кризи штабови	Теренски увиди	ИЗ	Континуирано	103	103	103	103	412
	Ажурирање на веб страната наменета за јавност	Ажурирање на веб страната	ИЗ	Континуирано	1	1	1	1	4
	Подготовка на пишани материјали/текстови и одговори на медиумски прашања	Изготвен документ/одговор	ИЗ	Континуирано	2	2	2	2	8
	Едукации на здравствени работници	Едукации	ИЗ	По потреба	5	5	5	5	20
	Подготвување на упатство за населението и за здравственице работници	Подготвено упатство	ИЗ	Континуирано	13	13	13	13	52
	Комуникација со граѓаните на дежурен телефон 24/7	Комуникација со граѓани	ИЗ	Континуирано	10	10	10	10	40
	Обработка и анализа на податоци за спроведена вакцинација против КОВИД-19 дневно	Датабаза вакцинација	ИЗ	Дневно	13	0	0	0	13
	Обработка и анализа на податоци за спроведена вакцинација против КОВИД-19 неделно	Датабаза вакцинација	ИЗ	Неделно	1	1	0	0	2
	Изготвување на квартални информации за несакани ефекти после вакцинација против КОВИД-19	Датабаза несакани ефекти	ИЗ	Квартално	1	1	1	1	4

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

Квантитативен преглед на остварените активности по Центрите за јавно здравје, согласно Националната годишна Програма за јавно здравје на РСМ за 2022 година

Цел 1. Зајакнување и подобрување на ефикасноста на системот на следење на заразни болести	Индикатори	ЦЗ Скопје		ЦЗ Тетово		ЦЗ Охрид		ЦЗ Битола		ЦЗ Прилеп		ЦЗ Струмица		ЦЗ Кочани		ЦЗ Куманово		ЦЗ Велес		ЦЗ Штип		Вкупно			
		Цена	Оствар.	Цена	Оствар.	Цена	Оствар.	Цена	Оствар.	Цена	Оствар.	Цена	Оствар.	Цена	Оствар.	Цена	Оствар.	Цена	Оствар.	Цена	Оствар.	Цена	Оствар.		
Собирање, обработка и анализа на пријавени заразни заболувања и нивни причинители, проценка на ризик и препорачување на мерки, подготовка на извештаи и активности по НПЛЗ	Секојдневно прибирање и анализирање на индивидуални пријави за заразни болести во електронски систем и соодветни книги за евиденција (без КОВИД-19)	4000	0	1000	0	400	0	800	0	600	0	480	0	400	0	600	0	600	0	600	0	600	0	9480	0
	Обработка на пријави за изолиран-доказан причинител на заразна болест во електронски систем за евиденција и соодветни книги за евиденција (без КОВИД-19)	1200	0	100	0	40	0	100	0	80	0	120	0	92	0	300	0	100	0	120	0	160	0	2252	0
	Изработка на епидемиолошки анкети за заразни болести и навремено доставување до ИЈЗ, согласно законска регулатива и во зависност од епидемиолошката ситуација (без КОВИД-19)	500	0	300	0	120	0	80	0	40	0	80	0	264	0	100	0	120	0	120	0	120	0	1724	0
	Спроведување на теренски увиди во здравствени установи и кај матичните доктори, за контрола на пријавување и евиденција на заразни заболувања и микробиолошки доказани причинители на заразни болести, како и пријавување во АЛЕРТ системот. Изготвување и доставување на извештај за направениот увид	100	0	160	0	24	0	8	0	40	0	60	0	8	0	60	0	60	0	60	0	80	0	600	0
	Изработка на месечни извештаи за заразни болести на ниво на ЦЗ/ПЕ (табеларни, со епи коментар - билтени)	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	120	0
	Изработка на годишни извештаи за заразни болести на ниво на ЦЗ/ПЕ (табеларни, со епи коментар)	1	0	8	0	3	0	4	0	3	0	2	0	5	0	3	0	5	0	5	0	3	0	37	0
	Подготовка на квартални извештаи за остварени активности по Националната програма за јавно здравје на ниво на ЦЗ	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	40	0
	Подготовка на годишен табеларен извештај за остварени активности по Националната програма за јавно здравје на ниво на ЦЗ	1	0	4	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	13	0

Рано известување и предупредување преку следење на синдроми на заразни болести (АЛЕРТ- систем)	Индикатори	Теренски увид и извештај до ИЈЗ за резултатите, причинителот и преземените мерки за сузбивање на заболувањето по извршениот увид од страна на ЦЗ/ПЕ	100	0	20	0	4	0	4	0	4	0	4	0	40	0	4	0	4	0	4	0	12	0	40	0	232	0				
		Анализа на состојбата и изработување на неделни извештаи за АЛЕРТ системот на ниво на ЦЗ (поделба по ПЕ)	52	0	104	0	156	0	208	0	156	0	156	0	260	0	104	0	156	0	260	0	156	0	260	0	156	0	1612	0		

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

ЦЕЛ 2. Подобрување на состојбата со задоволителната имунизацијата и намалување на бројот на заболени од вакцино-превентабилните болести		Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.					
Контрола и евалуација на задолжителната вакцинација, препораки за подобрување на опфатот и постигнување на целите елиминација/ерадикација на вакцино-превентабилни болести	Индикатори	100	0	50	0	36	0	12	0	11	0	40	0	16	0	20	0	20	0					
	Теренски увиди за контрола на студен синцир и опфат во вакцинални пунктови и породилишта																							
	Спроведување на активности за промоција на придобивките од имунизацијата кај населението	4	0	4	0	32	0	4	0	4	0	4	0	12	0	4	0	20	0	4	0			
	Пребарување на невакцинирани лица и организирање на активности за нивна вакцинација	100	0	40	0	36	0	4	0	4	0	12	0	16	0	20	0	20	0	144	0	396	0	
	Теренски увид и изготвување на информација по пријава за поствакцинална несакана реакција	20	0	4	0	4	0	8	0	4	0	4	0	4	0	4	0	12	0	4	0	68	0	
	Изготвување на квартални табеларни извештаи за вакцинален опфат по ЦЈЗ/ПЕ, по видови вакцини и ревакцини	4	0	8	0	12	0	16	0	12	0	8	0	20	0	12	0	20	0	12	0	124	0	
	Изготвување на шестмесечни табеларни извештаи за вакцинален опфат по ЦЈЗ/ПЕ, по видови вакцини и ревакцини (нема во овој квартал)	2	0	4	0	6	0	8	0	6	0	4	0	10	0	6	0	10	0	6	0	62	0	
	Изготвување на годишен извештај за спроведената имунизација за 2021 во ЦЈЗ/ПЕ, со опфат одделно за секоја вакцина/ревакцина (табеларен и наративен)	1	0	2	0	3	0	4	0	3	0	2	0	5	0	3	0	5	0	3	0	31	0	
	Индикатори	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	
	Одржување на резултатите постигнати со ерадикација на детска парализа преку активен надзор над АФП	Индикатори	52	0	104	0	156	0	104	0	52	0	52	0	52	0	52	0	104	0	52	0	780	0
Прибирање и обработка на неделни извештаи за АФП од болниците, испраќање извештај до ИЈЗ																								
ЦЈЗ/ПЕ ќе изврши увид во вакциналните пунктови за проверка на опфатот со вакцина против полио за АФП случаите и нивните блиски контакти - деца на возраст до 15 години и ќе зема зема материјал за вирусолошко испитување		4	0	4	0	4	0	3	0	4	0	4	0	4	0	4	0	16	0	4	0	4	0	51

Спроведување на активности за елиминација на мали сипаници и рубеола во Р. С. Македонија	Индикатори Изработка на епидемиолошки анкети за секој случај на мали сипаници и/или рубеола, земање материјал за лабораториска анализа и навремено доставување до ИЈЗ	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.																											
		12	0	10	0	16	0	4	0	8	0	20	0	4	0	20	0	4	0	16	0																									
		При сомневање за појава на епидемија, се прави епидемиолошки увид на терен и се изготвува информација која се доставува до ИЈЗ/ДСЗ/МЗ	Индикатори Во случај на епидемија се подготвуваат неделни/месечни информации за актуелната состојба и преземените мерки и се доставуваат до ИЈЗ	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.																							
				4	0	20	0	4	0	4	0	1	0	4	0	1	0	4	0	4	0	4	0	4																						
				40	0	4	0	8	0	8	0	4	0	8	0	4	0	8	0	4	0	8	0	4	0	8																				
																											Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.		
																											Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.
																											Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.
		Спроведување на вакцинација по епидемиолошки индикации	Индикатори	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.																							
				0	0	4	0	8	0	4	0	8	0	4	0	8	0	4	0	8	0	4	0	8																						
				0	0	4	0	8	0	8	0	4	0	8	0	4	0	8	0	4	0	8	0	4	0	8																				
																											Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.		
Цел	Оствар.																										Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.		
Цел	Оствар.																										Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.		

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

ЦЕЛ 3 Намалување на оптоварувањето со заразни заболувања кои се пренесуваат преку храна и вода		Цел										Оствар.													
		280	0	100	0	80	0	90	0	150	0	80	0	80	0	80	0	80	0	100	0	1120	0		
Рано откривање и одговор на кластери и епидемии предизвикани од заболувања кои се пренесуваат преку храна и вода	Апликација на вакцини кај лица над 18-годишна возраст - лица изложени на ризик и по епидемиолошки индикации	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.		
	Индикатори	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	40	0		
	Детекција и анализа на потенцијални кластери на заболувања кои се пренесуваат преку храна и вода	4	0	12	0	4	0	6	0	6	0	8	0	12	0	4	0	4	0	4	0	72	0		
	Вршење на теренски увид при зголемен број на заболени од заболувања кои се пренесуваат преку храна и вода и изготвени информации со предлог мерки	20	0	100	0	12	0	20	0	35	0	8	0	140	0	12	0	20	0	12	0	379	0		
	Обезбедување на материјал за потврда, а по потреба и за конфирмација на причинителот во микробиолошките лаборатории на ИЈЗ	80	0	60	0	16	0	34	0	16	0	15	0	20	0	12	0	20	0	12	0	285	0		
ЦЕЛ 4 Зајакнување на системот за следење, контрола и одговор на болнички стекнатите инфекции и антимикробната резистенција																									
Рано откривање и контрола на болнички стекнати инфекции	Индикатори	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.		
	Спроведување на епидемиолошки увиди (програма и по индикации) на територијата на секој ЦЈЗ за следење на болнички стекнатите инфекции и изработка на информации	20	0	32	0	32	0	60	0	24	0	80	0	28	0	20	0	200	0	600	0	360	0	5120	0
	Земање материјали за микробиолошки анализи со цел контрола на моменталната состојба	800	0	400	0	800	0	1000	0	400	0	360	0	200	0	200	0	600	0	600	0	360	0	5120	0
	Докажување на резистенција на микроорганизмите кон антимикробните средства од пациенти со болнички стекната инфекција во лабораториите на ЦЈЗ/ПЕ. Водеење на соодветна база и навремено испраќање до ИЈЗ	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	40	0
	Изготвување на квартални извештаи за спречување и сузбивање на болнички стекнати инфекции и за спроведените мерки и активности на ниво на ЦЈЗ	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	40	0
Изготвување на годишен извештај за спречување и сузбивање на болнички стекнати инфекции и за спроведените мерки и активности на ниво на ЦЈЗ	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	10	0	

ЦЕЛ 5 Одржување ниска преваленца на ХИВ, сексуално и крвно преносливи инфекции		Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.		
Превенција на крвно-преносливи заболувања - хепатитис Б и Ц	Индикатори																				
	Обработка на пријави, направени теренски увиди и изготвување на епидемиолошка анкета за пријавени случаи на вирусен хепатит Б или Ц	52	0	20	0	16	0	24	0	14	0	20	0	8	0	12	0	20	0	226	0
	Водење на евиденција за секое носителство или хронична болест од овие хепатити и достава на истите до ИЈЗ	20	0	12	0	8	0	8	0	8	0	20	0	8	0	8	0	20	0	112	0
	Водење на годишна евиденција за вкупен број на тестирани лица за хепатит Б и Ц на територијата која ја покрива ЦЈЗ (позитивни и негативни) — шестмесечен/годишен извештај	3	0	3	0	3	0	3	0	3	0	3	0	3	0	3	0	3	0	30	0
Подобрување на системот за надзор над сексуално преносливи инфекции	Индикатори																				
	Редовна евиденција и анализа на пријавените СПИ, навремено доставување на пријава и анкета до ИЈЗ за секој случај на СПИ на територија на ЦЈЗ/ПЕ	8	0	4	0	4	0	4	0	4	0	8	0	4	0	4	0	8	0	74	0

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

ЦЕЛ 6 Намалување на оптоварувањето со зоонози и вектор-преносливи инфекции		Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	
Воспоставување на систем за превенција и контрола и на зоонози и вектор преносливи заболувања	Индикатори																			
	Спроведување и контрола на дезинсекција против комарци на територијата на РСМ (по општини), согласно Акциониот план за превенција од ВП Б. Информации за спроведена дезинсекција/контрола	2	0	1	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2
	Подготовка на оперативни планови за ДДД на ниво на локална самоуправа	17	0	9	0	6	0	6	0	6	0	6	0	6	0	6	0	6	0	6
	Ловење комарци за рано детектирање на патогени кај комарците (пр. West Nile Virus) во Град Скопје	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ловење комарци за рано детектирање на патогени кај комарците (пр. West Nile Virus) низ територијата на РСМ	4	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2
	Доставување на пријава и епидемиолошка анкета до ИЈЗ и задолжително теренско истражување во случај на пријавена зоонози и ВПБ. Обезбедување на материјал за лабораториска дијагностика и доставување до надлежна лабораторија.	20	0	5	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4
	Изготвување на информација за појава на случај и теренско истражување и навремено доставување до ИЈЗ и други надлежни институции.																			
	Дезинфекција по епидемиолошки индикации по м2	30000	0	2800	0	10000	0	10000	0	16744	0	12000	0	2000	0	12000	0	2000	0	101544
	Дератизација по епидемиолошки индикации по мамец	0	0	200	0	200	0	200	0	40	0	1488	0	200	0	0	0	40	0	2253
	Адултицидна дезинсекција по епидемиолошки индикации по м2	0	0	400	0	400	0	400	0	1676	0	2384	0	200	0	0	0	###	0	9860
	Ларвицидна дезинсекција по епидемиолошки индикации по м2	150	0	150	0	150	0	150	0	150	0	150	0	150	0	150	0	150	0	2450
	Земање на материјал за дијагностика од лицата кои се враќаат од земји со ендемска маларија (согласно СЗО водич за патници во меѓународен сообраќај)	600	0	16	0	20	0	20	0	54	0	20	0	20	0	0	0	0	0	744

ЦЕЛ 7 Намалување на оптоварувањето со инфлуенца и заболувања слични на инфлуенца																									
Зажакнување на системот за надзор и одговор кон заболувања слични на грип и акутни респираторни инфекции	Индикатори	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Оствар.											
	Континуирано прибирање и обработка на групни пријави за грип на ниво на ЦЗЗ/ПЕ во текот на сезоната на грип и нивно доставување до ИЈЗ. Изработка и доставување на неделни извештаи за спроведена вакцинација против грип на територијата на ЦЗЗ/ПЕ	33	0	66	0	99	0	132	0	99	0	66	0	165	0	99	0	165	0	99	0	1023	0		
	ЦЗЗ/ПЕ во сезоната ќе обезбеди материјали од лица со симптоми на грип или слични на грип/ акутни респираторни инфекции за лабораториска дијагностика	105	0	21	0	63	0	24	0	20	0	20	0	6	0	11	0	21	0	32	0	323	0		
	Број на набавени и аплицирани вакцини против сезонски грип. (набавени+аплицирани)	7112	0	1312	0	1312	0	2612	0	1112	0	##	0	912	0	712	0	1812	0	612	0	18520	0		
ЦЕЛ 9 Систем за следење и одговор кон појава на нови и заразни болести кои повторно се јавуваат																									
Рана детекција и одговор кон појава на нови и заразни болести кои повторно се јавуваат	Индикатори	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Оствар.											
	ЦЗЗ/ПЕ ќе изврши епидемиолошки теренски увиди при појава на случаи на нови заболувања или заболувања кои повторно се појавуваат и ќе достави информација до ИЈЗ. Ќе обезбеди материјал за лабораториско испитување и по потреба ќе го достави до ИЈЗ	20	0	16	0	8	0	4	0	4	0	4	0	4	0	8	0	8	0	12	0	3	0	87	0
ЦЕЛ 10 Воспоставување на систем за брза реакција во случај на епидемии и кризни состојби																									
Обезбедување на 24/7 тимови за брз одговор во случај на епидемии и кризни состојби	Индикатори	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Цел	Оствар.	Оствар.											
	Воведување на систем за приправност на епидемиолошката служба при ЦЗЗ/ПЕ (на месечно ниво)	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	120	0		
	Вршење на епидемиолошки истражувања, согласно протокол за истражување на епидемии и брза реакција во кризни состојби и земање на материјал за лабораториско докажување/ потврдување на причинителот. Изготвување на информации и доставување до ИЈЗ, МЗ, АХВ и ДСЗИ	8	0	8	0	8	0	2	0	4	0	4	0	8	0	8	0	6	0	0	0	52	0		
	Изработка и доставување на Пријави и Одјави за епидемии на заразна болест од ЦЗЗ/ПЕ до ИЈЗ со извештај и епидемиолошки коментар	6	0	6	0	6	0	2	0	8	0	4	0	6	0	6	0	2	0	2	0	52	0		

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

Здравствено-воспитна и едукативна дејност и публикации																
Континуирана здравствено-воспитна и едукативна дејност во врска со спречувањето и сузбивањето на заразните болести	Индикатори	Изготвување на информативно-едукативен материјал - брошури, флаери, постери, публикации за заразни заболувања, наменет за широката јавност и здравствени работници	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.		
			4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0
			Цен	Оствар.	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.
			20000	0	6000	0	3000	0	13745	0	3500	0	2100	0	2600	0
			30000	0	12000	0	4500	0	14105	0	5500	0	4200	0	3900	0
			20000	0	7000	0	2000	0	27300	0	6000	0	2000	0	2000	0
			2400	0	3000	0	240	0	310	0	55	0	120	0	48	0
			480	0	3000	0	240	0	310	0	40	0	120	0	48	0
			12	0	40	0	12	0	12	0	20	0	14	0	12	0
			12	0	40	0	12	0	12	0	20	0	16	0	12	0
			52	0	52	0	52	0	52	0	52	0	52	0	52	0
			52	0	52	0	52	0	52	0	52	0	52	0	52	0
			4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0
			360	0	720	0	720	0	1440	0	360	0	1080	0	1440	0
АКТИВНОСТИ КОИ СЕ СПРОВЕДУВААТ ВО ВРСКА СО КОВИД-19																
Активности кои се спроведуваат во врска со КОВИД-19	Индикатори	Индикатори	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.	Цен	Оствар.		
			20000	0	6000	0	3000	0	13745	0	3500	0	2100	0	2600	0
			30000	0	12000	0	4500	0	14105	0	5500	0	4200	0	3900	0
			20000	0	7000	0	2000	0	27300	0	6000	0	2000	0	2000	0
			2400	0	3000	0	240	0	310	0	55	0	120	0	48	0
			480	0	3000	0	240	0	310	0	40	0	120	0	48	0
			12	0	40	0	12	0	12	0	20	0	14	0	12	0
			12	0	40	0	12	0	12	0	20	0	16	0	12	0
			52	0	52	0	52	0	52	0	52	0	52	0	52	0
			52	0	52	0	52	0	52	0	52	0	52	0	52	0
			4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0
			360	0	720	0	720	0	1440	0	360	0	1080	0	1440	0
			Информации за следете на лица на домашно лекување													
			Информации за доставени табели за хоспитализирани лица													
Информации со јавност 24/7																
Интервенции во системот Мој Термин на дневна база: оздравување																

ПЛАН ЗА РАБОТА НА ИЈЗ РСМ, ПО ПРОГРАМАТА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И СУЗБИВАЊЕ НА БРУЦЕЛОЗАТА КАЈ НАСЕЛЕНИЕТО ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО 2022

МЕРКИ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА - ИЈЗ РСМ		Единица/мерка	Цели по тромесеција				ВКУПНО
			1 тромес	2 тромес	3 тромес	4 тромес	
1. Организирање на регионални семинари/ советувања/работилници на тема бруцелоза	Организирање на регионални советувања/работилници на тема бруцелоза – епидемиолошка и епизоотолошка состојба, на кои здравствените работници од Републиката на регионално ниво ќе се запознаат со раширеноста на бруцелозата во РС Македонија, со епизоотолошката и епидемиолошката состојба, со клиничката слика, дијагностиката и другите карактеристики на бруцелозата, како и со мерките и активностите кои треба да се спроведуваат за нејзино сузбивање.	Регионални советувања/ работилници	0	2	1	0	3
2. Обработка на пријави и епидемиолошки анкети за бруцелоза, нивна анализа	ИЈЗ врши евидентирање, внесување во дата база на податоците од добиените пријави и анкети за заболени од бруцелоза од ЦЈЗ/ПЕ, врши анализа на добиените информации и изготвува квартални извештаи за актуелната состојба.	Национална база	1	1	1	1	4
3. Лабораториски серолошки испитувања	Микробиолошко - лабораториска дијагностика на бруцелозата кај луѓето ќе се врши освен во лабораториите на ЦЈЗ за територијата за која се основани, и во лабораториите на ИЈЗ, со користење на методите: ВАР - тест и Brucella capr-test.	Серолошки тест: Brucella capr ВАР	20	20	20	20	80
4. Верификација на серолошки позитивните наоди за бруцелоза	Истовремено, лабораторијата на ИЈЗ, врши верификација на позитивните серолошки наоди од 10-те ЈЗУ Центри за јавно здравје.	PCR	25	25	25	25	100
5. Епидемиолошки увиди при зголемен број на случаи	Во случај на зголемен број на заболени или појава на епидемија на бруцелоза, ЦЈЗ ќе прават епидемиолошки увиди за следење на состојбата на теренот во соработка со ИЈЗ и ќе предлагаат мерки за спречување на понатамошно ширење/сузбивање на епидемијата кои ги доставуваат до ДСЗИ. За тоа ќе изработуваат информации со предлог мерки и ќе ги доставуваат до ЈЗУ Институт за јавно здравје-Скопје и Министерството за здравство.	Теренски увид, информација	0	1	0	1	2
6. Стручна - методолошка помош	ЈЗУ Институтот за јавно здравје – Скопје обезбедува стручно методолошка помош на ЈЗУ Центрите за јавно здравје со посета во секој центар за јавно здравје, а по потреба и почесто во региони со поголем број заболени, како и навремено информирање за состојбите со бруцелоза во Македонија и во светот, за што ќе бидат изработени информации, препораки, упатства и стручни мислења.	Теренски увиди, информации/ извештаи, препораки	2	3	3	2	10
7. Воспоставување на систем за редовна размена на информации меѓу АХВ и ИЈЗ	За секој случај на заболување од бруцелоза кај добиток или докажување на причинителот во животински продукти, АХВ го известува ИЈЗ, кој ја препраќа информацијата до надлежниот ЦЈЗ/ПЕ. Истовремено, по добивање на резултатите, надлежната ветеринарна инспекција ја известува епидемиолошката дејност при надлежниот ЦЈЗ/ПЕ, на територијата каде е регистрирано заболувањето/позитивниот лабораториски наод.	Систем на размена	1	1	1	1	4

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

8. Изготвување на квартален извештај со табеларен приказ на спроведените активности во целата Република.	ИЗ по обработка и анализа на индивидуалните пријави за заразни болести, периодичните извештаи на 10-те ЦЈЗ, епидемиолошките анкети и теренските увиди, изготвува збирни квартални извештаи и информации за состојбата со ова заболување.	Квартални извештаи, 10 дена по завршување на кварталот	2	2	2	2	8
9. Изготвување на годишен извештај со табеларен приказ на спроведените активности во целата Република.	ИЗ по обработка и анализа на кварталните и годишните извештаи од ЦЈЗ/ПЕ и сопствените квартални извештаи, изготвува годишен табеларен извештај за за реализираните мерки и активности, предвидени со оваа програма.	Годишен извештај, до 28.02.2022	1	0	0	0	1
10. Изготвување на Предлог програма за 2022	Изготвување на Предлог-програма за спречување и сузбивање на бруцелозата кај населението во Република Северна Македонија во 2023 година.	Предлог програма	0	0	0	1	1
11. Изработка и печатење на флаери	ИЗ и 10-те ЦЈЗ во текот на првиот квартал ќе подготват и испечатат флаери за населението со цел запознавање со природата на болеста, начинот на пренесувањето и заштитата кои ќе бидат дистрибуирани во текот на спроведувањето на здравствено едукативните активности.	Флаери	3000	0	0	0	3000

ПЛАН ЗА РАБОТА НА ЦЗ ПО ПРОГРАМА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И СУЗБИВАЊЕ НА БРУЦЕЛОЗАТА КАЈ НАСЕЛЕНИЕТО ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА ВО 2022

МЕРКИ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА		Предвидени активности по тромесечја	Предвидени активности по тромесечја				
Активности	Опис на активност		Ед. мерка	Предвидени активности	1 тромес	2 тромес	3 тромес
1. Изработка на оперативни планови за спречување и сузбивање на бруцелоза	Изготвување на работни оперативни планови на регионално ниво, од страна на 10-те ЈЗУ Центри за јавно здравје, со квартално реализирање, локација и целна група на активностите за спречување и сузбивање на бруцелозата во 2021 година на територијата на подрачјето кое го покриваат, врз основа на епидемиолошката состојба на таа територија	Оперативен план	10	10	0	0	0
2. Предавања за населението во руралните средини и предавања за ризични групи на работници	ЦЗ на својата територија организираат предавања за населението во руралните средини како и предавања за ризични групи на работници со цел запознавање на населението со оваа болест, начините на превенција и опасностите.	Предавања	170	44	45	39	42
3. Епидемиолошки увиди за рано откривање, дијагноза и пријавување И Здравствен надзор над професионално експонирани лица на бруцелоза	Активен епидемиолошки надзор на терен преку епидемиолошко извидување и епидемиолошки истражувања за секој откриен случај на бруцелоза кај луѓето или добиен податок од страна на ветеринарни инспектори од АХВ за заболен добиток на одредена територија, како и за рано откривање и дијагноза, евидентирање, пријавување и анкетање на сите сомнителни и дијагностицирани случаи на бруцелоза со цел да се откријат сите заболени лица во таа населба и навреме да се подложат на медицински третман. 10-те ЦЗ земаат материјали за серолошка дијагностика и изготвуваат инфор маци. Здравствен надзор над ветеринарните работници, сточарите, работниците во кланиците, млекарниците и во кожарската индустрија, ќе се врши преку систематски здравствени прегледи, во кои се вклучени клиничко-серолошки испитувања на бруцелоза	Теренски увид Информација за извршен увид	625	151	179	154	141
4. Изработка на епидемиолошки анкети и земање на материјал за серолошка дијагноза при теренските увиди	При епидемиолошки истражувања, ЦЗ/ПЕ ќе изготвуваат епидемиолошки анкети и ќе бидат земени материјали за серолошки испитувања од заболени/сомнителни лица, со цел да се откријат сите заболени лица во таа населба, како и лица професионално експонирани на бруцелоза.	Епидемиолошка анкета Земан материјал за серолошки анализи	442	91	135	110	106
5. Обработка на пријава за заразна болест - бруцелоза	Секој случај на заболување од бруцелоза се пријавува задолжително до епидемиолошката дејност на територијата каде е регистрирана болеста. Епидемиолошките служби при 10-те ЈЗУ Центри за јавно здравје ги обработуваат и евидентираат пријавите и за секој случај ги известуваат –ИЗ на РСМ, Државниот санитарен и здравствен инспекторат и ветеринарната инспекција надлежна за одредена територија.	Пријава за бруцелоза Епидемиолошка анкета за заболен од бруцелоза	60	15	16	16	13

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

6. Епидемиолошки испитувања при зголемен број на заболени/епидемија на бруцелоза	Во случај на зголемен број на заболени/епидемија на бруцелоза, ЦЗ/ПЕ во соработка со ДСЗИ ќе праваат епидемиолошки увиди за следење на состојбата на теренот и ќе предлагаат мерки за спречување на понатамошно ширење/сузбивање на епидемијата. За тоа ќе изработуваат информации со предлог мерки и ќе ги доставуваат до ИЈЗ.	40	10	10	10	10	10
7. Лабораториски серолошки испитувања	При појава на случаи/сомнение на заболување или епидемија на бруцелоза, како и при здравствени прегледи на професионално изложени лица (точка 4 и 8), ќе се вршат серолошки испитувања во ЦЗ/ПЕ и ИЈЗ, со цел поставување на дијагноза кај сомнителни/потврднување на дијагнозата кај клинички/епидемиолошки поврзани случаи	590	130	180	145	135	176
8. Здравствено просветна и едукативна дејност	Здравствено воспитување и едукација на населението се врши при теренски посети и анкетање на лица и домаќинства од страна на епидемиолошките служби при ЦЗ и нивните ПЕ.	200	50	50	50	50	50
9. Флаери за населението за промоција и едукација	Организаирани предавања од страна на епидемиолошките служби при ЦЗ и нивните ПЕ во различни установи, институции, населби на општа популација и професионално експонирани лица, како и едукација и информација преку средствата за јавно информирање (печатени медиуми, радио и ТВ емисии), постоечките web-страни.	40	10	10	10	10	10
10. Изготвување на тромесечни извештаи	10-те ЦЗ во текот на првиот квартал ќе подготват и испечатат флаери за населението со цел запознавање со природата на болеста, начинот на пренесувањето и заштитата кои ќе бидат дистрибуирани во текот на спроведувањето на здравствено едукативните активности	12300	12300	0	0	0	0
11. Изготвување на годишен извештај за ЦЗ/ПЕ	За својата работа и спроведените активности, ЦЗ/ПЕ изготвуваат тромесечни извештаи за состојбата со бруцелоза на нивното подрачје и преземените мерки и активности за нејзино спречување и сузбивање. Извештаите ги доставуваат до ИЈЗ и ИЗ (7 дена по истекот на тромесечјето)	40	10	10	10	10	10
Годишен извештај	ЦЗ/ПЕ изготвуваат годишен извештај за состојбата со бруцелоза на нивното подрачје и преземените мерки и активности за нејзино спречување и сузбивање. Извештаите ги доставуваат до ИЈЗ (15 дена по истекот на извештајната година).	10	10	0	0	0	0

**САНИТАРНО
ХИГИЕНСКА
ДЕЈНОСТ**

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

ПРОГРАМА: Национална годишна програма за јавно здравје за 2022 - дел хигиена и здравствена екологија							
Главна цел: Да се намали оптоварувањето на населението предизвикано од пореметувањето на здравствено-еколошката рамнотежа, небезбедната храна и исхраната во РСМ Посебна цел: Спроведување на највисоко ниво на стручност и професионалност на активностите во областите хигиена и здравствена екологија во Центрите за јавно здравје во РСМ							
Показател за успешност: Извештаи согласно увидите за мониторинг и стручно-методолошка помош на ЦЈЗ			Појдовна основа: ЦЈЗ ги спроведуваат активностите согласно НГПЈЗ во делот на хигиена и здравствена екологија		Планиран резултат (одредница) на годишно ниво: Најголемо можно доближување до квалитетот на стручна пракса предвиден со националните препораки, легислативата и меѓународните водичи од областа на хигиената и здравствената екологија		
Мерки	Активности	Временска рамка за спроведување				Финансиски средства (МКД)	Организациски облик/лице
		Квартал 1	Квартал 2	Квартал 3	Квартал 4		
Целосно спроведување на НГПЈЗ, во делот на хигиена и здравствена екологија, од страна на ЦЈЗ во РСМ	Спроведување на квартален мониторинг	X	X	X	X	240.000,00	Оддел за здравствена екологија при ИЈЗРСМ
	Спроведување на стручно-методолошка помош	X	X	X	X	200.000,00	

ПРОГРАМА: Национална годишна програма за јавно здравје за 2022 - дел хигиена и здравствена екологија							
Главна цел: Да се намали оптоварувањето од ризик факторите за незаразните болести во Република Северна Македонија Посебна цел: Следење на биолошкиот квалитет на исхраната							
Показател за успешност: Макро и микронутритивен состав на исхраната во установи за згрижување на предучилишни деца, основни училишта, ученички и студентски домови, домови за згрижување на стари лица и болници			Појдовна основа: Квалитетот на оброците за односните популации во 2021 година		Планиран резултат (одредница) на годишно ниво: Најголемо можно доближување до квалитетот предвиден со националните препораки и легислатива за квалитет на оброци за односните популации		
Мерки	Активности	Временска рамка за спроведување				Финансиски средства (МКД)	Организациски облик/лице
		Квартал 1	Квартал 2	Квартал 3	Квартал 4		
Карактеристики на биолошкиот квалитет на исхраната во предучилишни установи, основни училишта, ученички и студентски домови, домови за згрижување на стари лица и болници во РСМ	Сублимиран извештај за биолошкиот квалитет на исхраната кај засегнатите популации на целата територија на државата за претходната година	X (2023 год.)				120.000,00	Одделение за исхрана и здравствено-хигиенски прегледи при ИЈЗРСМ

ПРОГРАМА: Национална годишна програма за јавно здравје за 2022 - дел хигиена и здравствена екологија							
Главна цел: Да се намали оптоварувањето од ризик факторите за незаразните болести во Република Северна Македонија Посебна цел: Следење на нутритивниот статус кај деца							
Показател за успешност: Преваленца на неухранетост, зголемена телесна тежина и дебелина кај деца			Појдовна основа: Преваленца на зголемена телесна тежина дебелина кај деца во РСМ за 2021 година за претшколски деца, второ одд., петто одд., прва год.			Планиран резултат (одредница) на годишно ниво: Елиминирање на неухранетоста и стабилизирање или намалување на преваленцата на дебелина кај децата	
Мерки	Активности	Временска рамка за спроведување				Финансиски средства (МКД)	Организациски облик/лице
		Квартал 1	Квартал 2	Квартал 3	Квартал 4		
Утврдување на нутритивниот статус кај децата во РСМ	Извештај за карактеристиките на нутритивниот статус кај засегнатите популации на целата територија на државата				X	60.000,00	Одделение за исхрана и здравствено-хигиенски прегледи при ИЈЗРСМ

ПРОГРАМА: Национална годишна програма за јавно здравје за 2022 - дел хигиена и здравствена екологија							
Главна цел: Да се намали оптоварувањето од ризик факторите за незаразните болести во Република Македонија Посебна цел: Проценка на просечниот дневен внес на макро и микронутриенси на населението во РМ							
Показател за успешност: Просечен дневен внес на макро и микронутриенси на населението во РМ			Појдовна основа: Внес на заситени масти, транс масти, шеќери, сол, витамини и минерали за 2021 година			Планиран резултат (одредница) на годишно ниво: Намалување на внесот на заситени масти, шеќери и сол и елиминирање на внесот на индустриски произведените транс масни киселини, како и врамнотежен внес на витамини и минерали.	
Мерки	Активности	Временска рамка за спроведување				Финансиски средства (МКД)	Организациски облик/лице
		Квартал 1	Квартал 2	Квартал 3	Квартал 4		
Утврдување на просечен дневен внес на макро и микронутриенси на населението во РСМ	Нутритивна анализа и пресметка согласно достапните податоци на Државниот завод за статистика				X	60.000,00	Одделение за исхрана и здравствено-хигиенски прегледи при ИЈЗРСМ

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

ПРОГРАМА: Национална годишна програма за јавно здравје за 2022 – дел хигиена и здравствена екологија							
Главна цел: Да се намали оптоварувањето од ризик факторите за незаразните болести во Република Северна Македонија							
Поседна цел: Следење на биолошкиот квалитет на исхраната							
Показател за успешност: Макро и микронутритивен состав на исхраната во установи за згрижување на предучилишни деца, основни училишта, ученички и студентски домови, домови за згрижување на стари лица и болници			Појдовна основа: Квалитетот на оброците не е во согласност со препораките и легислативата за квалитет на оброци за односните популации		Планиран резултат (одредница) на годишно ниво: Најголемо можно доближување до квалитетот предвиден со националните препораки и легислатива за квалитет на оброци за односните популации		
Мерки	Активности	Временска рамка за спроведување				Финансиски средства (МКД)	Организациски облик/лице
		Квартал 1	Квартал 2	Квартал 3	Квартал 4		
Карактеристики на биолошкиот квалитет на исхраната во предучилишни установи, основни училишта, ученички и студентски домови, домови за згрижување на стари лица и болници во регионите кои ги покриваат центрите за јавно здравје во РСМ	Контрола на квалитет на 5 дневни оброци во предучилишните установи	X	X	X	X	1.668.800,00	Одделенија за хигиена во 10 ЦЈЗ, согласно планот испратен до нив од страна на ИЈЗРСМ
	Контрола на квалитет на 5 дневни оброци во училиштата со организирана целодневна исхрана		X		X		
	Контрола на 7 дневни оброци во ученичките и студентските домови		X		X		
	Контрола на 7 дневни оброци во домовите за згрижување на стари лица	X	X	X	X		
	Контрола на квалитет на 9 дневни оброци во болници	X	X	X	X		
Карактеристики на биолошкиот квалитет на исхраната во предучилишни установи, основни училишта, ученички и студентски домови, домови за згрижување на стари лица и болници во РСМ	Сублимиран извештај за биолошкиот квалитет на исхраната кај засегнатите популации на целата територија на државата за претходната година	X (2021 год.)				150.000,00	Одделение за физиологија и мониторинг на исхрана при ИЈЗРСМ

ПРОГРАМА: Национална годишна програма за јавно здравје за 2022 – дел хигиена и здравствена екологија							
Главна цел: Да се намали загадувањето на животната средина и унапреди човековото здравје преку изработка на мислења и стручна проценка на елаборати од областа на животната средина							
Поседна цел: Спроведување на активности за унапредување на животната средина и здравјето на населението							
Показател за успешност: Елаборати од областа на животната средина за издавање/обновување на А и Б-интегрирана еколошка дозвола			Појдовна основа: Некомплетни Елаборати од областа на животната средина за издавање/обновување на А и Б-интегрирана еколошка дозвола		Планиран резултат (одредница) на годишно ниво: Унапредување на квалитетот на подготвените Елаборати од областа на животната средина за издавање/обновување на А и Б-интегрирана еколошка дозвола во функција на подобрување на квалитетот на животната средина и унапредување на здравјето на населението во РСМ		
Мерки	Активности	Временска рамка за спроведување				Финансиски средства	Организациски облик/лице
		Квартал 1	Квартал 2	Квартал 3	Квартал 4		
Подготовка на мислења и стручна проценка на елаборати од областа на животната средина	Институтот за јавно здравје на Република Северна Македонија, на барање од Министерството за здравство, изработува мислења и стручна проценка на елаборати од областа на животната средина со разгледување на стручната документација	X	X	X	X	480.000,00	Одделение за безбедност на вода и санитација на животната средина и здравствена екотоксикологија при ИЈЗРСМ

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

ПРОГРАМА: Национална годишна програма за јавно здравје за 2020- дел хигиена и здравствена екологија							
Главна цел: Да се намали оптоварувањето од болести поврзани со небезбедна храна во Република Северна Македонија							
Посебна цел: рана детекција на микробиолошка контаминација на храната која се послужува во објекти за колективна исхрана за одредени вулнерабилни групи (претшколски, школски деца, студенти, болни и стари лица)							
Показател за успешност: реализирани микробиолошки анализи, извештаи доставени до ИЈЗ, МЗ, АХВ и до правните лица во објектите, превземени корективни мерки, таму каде што ќе има отстапувања.			Појдовна основа: постојат бројни потенцијални биолошки опасности во објектите за колективна исхрана за вулнерабилните групи		Планиран резултат (одредница) на годишно ниво: безбедна храна во објектите за колективна исхрана каде престојуваат вулнерабилните групи и со тоа подобрување на здравствена состојба на овие популациони групи.		
Мерки	Активности	Временска рамка за спроведување				Финансиски средства (МКД)	Организациски облик/лице
		Квартал 1	Квартал 2	Квартал 3	Квартал 4		
Следење на микробиолошката безбедност на храната во објекти за колективна исхрана	Санитарно хигиенски увид и микробиолошка контрола на храната и чистотата на објектите во кои се приготвува храната во образовни установи (предучилишни и училишни, ученички, студентски домови)	X	X	X	X	2.157.000,00	Одделенија за хигиена во 10 ЦЈЗ во РСМ
	Санитарно хигиенски увид и микробиолошка контрола на храната и чистотата на објектите во кои се приготвува храната во болници	X	X	X	X		
	Санитарно хигиенски увид и микробиолошка контрола на храната и чистотата на објектите во кои се приготвува храната во домови за стари лица	X	X	X	X		
	Обработка на податоците и достава на квартален извештај	X	X	X	X		
Следење на микробиолошката безбедност на храната во објекти за колективна исхрана во РСМ	Сублимиран извештај за безбедноста на храната и превземените мерки во објекти за колективна исхрана во РСМ		X		X	100.000,00	Одделение за здравствена безбедност на храната при ИЈЗРСМ

Во Табела 1, 2 и 3 е прикажан планираниот годишен број на санитарно-хигиенски увиди и микробиолошки анализи за Центрите за јавно здравје.

Табела бр.1 . Следење на безбедноста на храната во образовни установи

Центар за јавно здравје	Број на образовни установи	Санитарно хигиенски увиди	Број на годишни тестирани оброци	Број на годишни брисеви
Битола	6	12	48	60
Куманово	10	20	80	100
Кочани	6	12	48	60
Охрид	5	10	40	50
Прилеп	5	10	40	50
Скопје	15	30	120	150
Струмица	6	12	48	80
Тетово	10	20	160	160
Велес	11	22	88	110
Штип	7	14	56	70
Вкупно	81	162	728	890

Табела бр.2 Следење на безбедност на храната во болници

Извршители ЦЗ	број на објекти	Санитарно хигиенски увиди	Број на годишни примероци за бактериолошка анализа	Број на брисеви
Скопје	6	12	48	120
Битола	4	8	32	80
Велес	6	12	48	120
Тетово	2	4	16	40
Куманово	2	4	16	40
Кочани	1	2	8	20
Штип	1	2	8	20
Струмица	1	2	8	20
Прилеп	1	2	8	20
Охрид	3	6	24	60
Вкупно	28	54	216	540

Табела бр.3 Следење на безбедност на храната во домови за згрижување на стари лица

Центар за јавно здравје	Број на објекти	Санитарно хигиенски увиди	Број на примероци за бактериолошка анализа	Број на брисеви
Скопје	2	4	12	20
Битола	1	2	6	10
Куманово	1	2	6	10
Прилеп	1	2	8	20
Вкупно	5	10	32	60

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

ПРОГРАМА: Национална годишна програма за јавно здравје за 2022 - дел хигиена и здравствена екологија							
Главна цел: Да се намали оптоварувањето од болести поврзани со небезбедна храна во Република Северна Македонија							
Посебна цел: Проценка на хемиската контаминација на храна од пазар од домашно земјоделско производство во различни региони							
Показател за успешност: реализирани анализи за резидуи на метали и микотоксини, извештаи доставени до ИЈЗ, МЗ, АХВ, превземени корективни мерки, таму каде што ќе има отстапувања			Појдовна основа: научните докази и состојбата во животната средина даваат основа и сомневање за потенцијална контаминација на храната со метали и микотоксини			Планиран резултат (одредница) на годишно ниво: Намалување на здравствениот ризик од консумација на храна загадена со метали и микотоксини	
Мерки	Активности	Временска рамка за спроведување				Финансиски средства	Организациски облик/лице
		Квартал 1	Квартал 2	Квартал 3	Квартал 4		
Следење на хемиската контаминација на храна од пазар од домашно земјоделско производство во различни региони	Анализа на примероци храна (овошје, зеленчук, житарки и нивни производи) за присуство на олово и кадмиум	X	X	X	X	975.000,00	Одделение за хигиена во ЦЈЗ Скопје, Куманово, Битола, Велес Одделение за здравствена безбедност на храната во ИЈЗРСМ
	Анализа на примероци храна (млеко,жита, кафе, кикирики и други зрнести прехранбени продукти) за присуство на микотоксини	X	X	X	X		
	Обработка на податоците и доставување на извештај		X		X		
Проценка на хемиската контаминација на храна од домашно земјоделско производство во РСМ	Сублимиран извештај за проценка на хемиската контаминација со препораки за дневен внес		X		X	50.000,00	Одделение за здравствена безбедност на храната при ИЈЗРСМ

Во Табела 4 и 5 е прикажан планираниот годишен број на лабораториски анализи за Центрите за јавно здравје и за ИЈЗ

Табела бр. 4 Дистрибуција на примероци за анализа на резидуи на метали

Група	ЦЈЗ Скопје	ЦЈЗ Куманово	ЦЈЗ Битола	ЦЈЗ Велес	ИЈЗ на РСМ
Овошје и нивни производи	20	20	20	20	30
Зеленчук и нивни производи	20	20	20	20	30
Жита, брашно, и нивни производи	10	10	10	10	40
Вкупно	50	50	50	50	100

Табела бр.5 Дистрибуција на примероци за анализа на микотоксини

Група	ЦЈЗ Скопје	ЦЈЗ Куманово	ЦЈЗ Битола	ЦЈЗ Велес	ИЈЗ на РМ
Млеко и производи од млеко	10	/	/	/	/
Жита, брашно и нивни производи	10	10	10	10	20
Кикирики и слични производи	10	10	10	10	20
Суво овошје	10	10	10	10	20
Кафе, какао, чај, зачини	10	10	10	10	20
Вкупно	50	40	40	40	80

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

ПРОГРАМА: Национална годишна програма за јавно здравје за 2022 - дел хигиена и здравствена екологија							
Главна цел: Да се намали оптоварувањето од ризик факторите во работната средина							
Показател за успешност: намалување на преваленца на професионални болести, болести во врска со работата и инциденца на повреди на работа		Појдовна основа: во Република Северна Македонија сеуште нема воспоставено систем за пријавување на професионалните болести и повреди на работа, како и за видот и обемот на извршена работа во сегментот на професионалното здравје			Планиран резултат (одредница) на годишно ниво: Воспоставување на индивидуалната евиденција за повреди на работа и професионални болести, регистар на ризични работни места и изложени работници, како и збирна евиденција за работа во овластените установи што работат во сегментот на професионалното здравје		
Мерки	Активности	Временска рамка за спроведување				Финансиски средства	Организациски облик/лице
		Квартал 1	Квартал 2	Квартал 3	Квартал 4		
Проценка на експозиција и идентификација на здравствениот ризик на експонирани работници и пациенти на јонизирачко зрачење	Изготвена методологија за прибирање на податоци за следење на медицинската изложеност на пациентите на јонизирачко зрачење				X	200.000,00	Одделение за медицина на труд и проценка на здравствени ризици при ЈЗУ ИЈЗ на РСМ
Воспоставување на систем за прибирање и обработка на индивидуалните и збирни евиденции од областа на професионалното здравје	Изработена информација за повреди на работа		X			100.000,00	Одделение за медицина на труд и проценка на здравствени ризици при ЈЗУ ИЈЗ на РСМ
	Изработена информација за видот и обемот на извршена работа во овластените установи за професионално здравје		X			100.000,00	Одделение за медицина на труд и проценка на здравствени ризици при ЈЗУ ИЈЗ на РСМ
	Организирана трибина за превенција на повредите на работа и професионалните болести		X			80.000,00	Одделение за медицина на труд и проценка на здравствени ризици при ЈЗУ ИЈЗ на РСМ
Идентификација и приоритизација на здравствените ризици со цел за унапредување на здравјето и работната способност на здравствените работници	Изработена национална стратегија и акционен план за заштита на здравјето и работната способност на здравствените работници		X			100.000,00	Одделение за медицина на труд и проценка на здравствени ризици при ЈЗУ ИЈЗ на РСМ
	Организирана трибина за минимизирање и/или елиминирање на професионалните ризици кај здравствените работници		X			50.000,00	Одделение за медицина на труд и проценка на здравствени ризици при ЈЗУ ИЈЗ на РСМ

ПЛАН ЗА РАБОТА НА ОДДЕЛЕНИЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ВОДА, САНИТАЦИЈА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ЗДРАВСТВЕНА ЕКОТОКСИКОЛОГИЈА ЗА 2022 ГОДИНА

Стручна експертиза на одделението

Извршува стручни активности од делокруг на работа од областа Хигиена и Здравствена екологија со фокус на проценка на здравствените ризици од влијанието на загадувањата во разни еколошки медиуми (амбиентен воздух и воздух во затворен простор, води за пиење, површински води, води за капење и рекреација и природни минерални и изворски води и други еко медиуми согласно здравствено-еколошки индикации);

Стручно-методолошка поддршка координирација на работата на санитарно-хигиенските служби во Центрите за јавно здравје во РСМ;

Изработува стручни мислења, експертизи, извештаи и дава предлог-мерки од областа на Здравствената екологија со посебен фокус на проценка на влијанието ризик факторите од животната средина врз здравјето на населението и/или посебни ранливи групи на население;

Ги следи новите научни достигнувања, методологии и препораки за проценка на ризик од ризик фактори на животната средина и други детерминанти на здравје, и ги имплементира во домашните прописи, стандарди и тековната работа;

Го следи здравствениот статус на населението и оптоварувањето со болести (вклучително и смртноста) поврзани со ризик факторите од животната средина;

Учествува во изработка на национални стратешки, законски и плански документи од областа на животната средина и здравје и јавното здравје воопшто;

Учествува во наставните и научните тренинг активности од областа на Здравствена екологија вклучително и задолжителната континуирана медицинска едукација на здравствените работници;

Учествува во едукација на специјализанти по хигиена и здравствена екологија, како и на други специјализанти кои делот од специјалистичкиот стаж треба да го поминат во Институтот односно во Одделот за здравствена екологија, на студенти по општа медицина, стоматологија, во континуираната медицинска едукација на докторите специјалисти по хигиена и здравствена екологија;

Спроведува активна публицистичка дејност базирана на наодите од спроведените стручни и научни активности;

Програмски активности

Активностите кои Одделението за безбедност на вода, санитација на животна средина и здравствена екологија ги спроведува согласно предвиденото со Националната годишна програма за јавно здравје за 2022 (Сл. весник на РСМ бр. 33 од 2022 година, санитарно-хигиенски дел) за тековната година, се дадени во Табелата 1.

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

Табела 1. Активности на ИЈЗ РСМ согласно НГПЈЗ за 2022 – Санитарно хигиенска дејност

Активности	квартал
Извештај за квалитетот и здравствената безбедност на водата за пиење согласно програмските активности на Центрите за јавно здравје (ЦЈЗ) (годишно)	Прв квартал 2023 50.000 денари
Извештај за квалитетот и здравствената безбедност на водите за капење и површинските води согласно програмските активности на ЦЈЗ и ИЈЗ РСМ (годишно)	Прв квартал 2023 50.000 денари
Извештај за квалитетот и здравствената безбедност на површинските води за капење (пред почеток на летна сезона за капење/годишно)	Втор квартал (јуни 2022) 50.000 денари
Испитување на квалитетот и здравствената безбедност на површинските води од јавно - здравствено значење (р. Вардар, р. Лепенец, Охридско Езеро, Преспанско Езеро и Дојранско Езеро) - микробиолошка и физичко - хемиска анализа (месечно)	Види Прилог 1 324.000 денари
Испитување на квалитетот и здравствената безбедност на површинските води од јавно - здравствено значење (р. Вардар, р. Лепенец, Охридско Езеро, Преспанско Езеро и Дојранско Езеро) - радиолошка анализа (квартално)	Види Прилог 1 172.800 денари
Извештај за проценка на влијанието на загадениот воздух со лебдечки честички врз здравјето на луѓето и проценка на оптоварувањето со болести (годишно)	Прв квартал 2023 60.000 денари
Извештај за состојбата со пристап до безбедна вода, санитација и хигиена во училишна средина (WASH пакет) согласно програмските активности и извештаи на ЦЈЗ (годишно)	Прв квартал 2023 50.000 денари

Мониторингот, координацијата и верификацијата на програмските активности на Центри за јавно здравје со Извештај од областа на санитарно-хигиенска дејност со Здравствена екологија, се врши **секој квартал од 2022.**

Стручно-методолошка помош од областа на санитарно-хигиенска дејност со Здравствена екологија се врши **тековно во годината.**

Динамиката на конкретните активности кои се дадени во точка 4 и точка 5 од Националната годишна програма за јавно здравје за 2022 (Сл. весник на РСМ бр. 33 од 2022) година, се прикажани во **табелите во прилог 1.**

ПРИЛОГ 1. ПЛАН ЗА ЗЕМАЊЕ ПРИМЕРОЦИ ПОВРШИНСКА ВОДА СОГЛАСНО НАЦИОНАЛНАТА ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ ЗА 2022 година

Мерно место	Јануари			Февруари			Март			Април			Мај			Јуни		
	Микр.	Ф.хем.	Радиол.	Микр.	Ф.хем.	Радиол.	Микр.	Ф.хем.	Радиол.	Микр.	Ф.хем.	Радиол.	Микр.	Ф.хем.	Радиол.	Микр.	Ф.хем.	Радиол.
Река Вардар, Трубареве			/			/			/			/			/			/
Река Вардар, Гевгелија			/			/			/			/			/			/
Лепенец			/			/			/			/			/			/
Охридско Езеро			/			/			/			/			/			/
Преспанско Езеро			/			/			/			/			/			/
Дојранско Езеро			/			/			/			/			/			/
ВКУПНО	6	6	0	6	6	0	6	6	5	6	6	0	6	6	0	6	6	5

Мерно место	Јули			Август			Септември			Октомври			Ноември			Декември		
	Микр.	Ф.хем.	Радиол.	Микр.	Ф.хем.	Радиол.	Микр.	Ф.хем.	Радиол.	Микр.	Ф.хем.	Радиол.	Микр.	Ф.хем.	Радиол.	Микр.	Ф.хем.	Радиол.
Река Вардар, Трубарово			/			/			/			/			/			/
Река Вардар, Гевгелија			/			/			/			/			/			/
Лепенец			/			/			/			/			/			/
Охридско Езеро			/			/			/			/			/			/
Преспанско Езеро			/			/			/			/			/			/
Дојранско Езеро			/			/			/			/			/			/
ВКУПНО	6	6	0	6	6	0	6	6	5	6	6	0	6	6	0	6	6	5

**СОЦИЈАЛНО-
МЕДИЦИНСКА
ДЕЈНОСТ**

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РСМ

ЗДРАВСТВЕНА ПРОМОЦИЈА И СЛЕДЕЊЕ НА БОЛЕСТИ

Реден бр.	Активност	Обем на работа	I	II	III	IV
1	Подготовка на стручен материјал					
1.1.	Извештај за реализирана Програма за јавно здравје во 2021	Ќе се изврши координација на одделите, изработка на извештаи од ИЈЗ, прибирање од 10 ЦЈЗ, комплетирање на една публикација, дизајн и подготовка на пропратно писмо	x			
1.2.	Информација за активности на ИЈЗ согласно Национален акционен план за родова еднаквост во 2021	Ќе се спроведе прибирање следење и анализа на податоци по пол, доставување на стручни материјали и прилози, изработен материјал со содржина разделена по пол, кадар во ИЈЗ по пол и раководни функции и подготовка на пропратно писмо	x			
1.3	Анализа на болнички капацитети за подготвеност во кризни и вонредни состојби	Ќе се подготви анкетен прашалник, превод на македонски јазик, пропратно писмо, дистрибуција во 66 болници, ургенција, индикатори, креирање на Дата База, внес на податоци, контрола, статистичка обработка, анализа, подготовка на публикација			x	
1.4	Национален акциски план за имплементација на Конвенција за елиминација на сите форми на дискриминација врз жените	Ќе се изработи Акциски план во кој ќе се предвиди одржување на работилница за обука и едукација на патронажни сестри, квартален мониторинг на советувалиштата за сексуално и репродуктивно здравје во ЦЈЗ, изработка на здравствено пропаганден материјал за контрацепција и планирање на семејство			X	
1.5	Анализа на болнички морбидитет и морталитет во РСМ 2021г	На прибраните податоци од болниците по однос на лекувани болни и остварени болнички денови според групи на болести и одделни болести, по пол и возраст во РСМ за 2021г ќе се прави контрола, статистичка обработка, анализа, табеларен и графички приказ на истите и подготовка на публикација.			x	
1.6	Анализа на морталитет во РСМ во 2021г	Ќе се изврши контрола, анализа и графички и табеларен приказ на доставени податоци за вкупен број на умрени лица во период 2010-2020, со стапка на морталитет на 100000ж, според дијагноза, по пол и возраст, според населено место и подготовка на публикација.				x
1.7	Информација за здравствената промоција во основните училишта во Република Северна Македонија	Ќе се подготви квантитативна и квалитативна анализа на податоците од спроведено истражување во основните училишта, при што ќе се донесат заклучоци и препораки за подобрување на промоцијата на здравјето во училишната средина. Ќе се подготви публикација.	x			

1,8	Предлог-Национална годишна програма за јавно здравје во РСМ за 2023	Ќе се организира состанок , ќе се дефинираат програмските задачи и ќе се подготви Предлогот за Програмата за јавно здравје во 2023				x
1,9	Извештај за здравјето на населението во РСМ во 2021 година	Ќе се пристапи кон стручна подготовка на одделните поглавја во Извештајот од сите оддели во ИЈЗ кои опфаќаат демографски и социо-економски карактеристики на населението, стил на живот на граѓаните, состојба со ризик факторите, морбидитет и mortalитет од заразни и незаразни болести, фактори од животната средина, организација и функционирање на здравствениот систем. Ќе следат координација, контрола на изработка на дизајн, печатење на публикација				x
1,10	Информација за извршена работа на здравствените установи од областа на денталната медицина во Република Северна Македонија	Ќе се изврши прибирање на податоци, контрола, внес и обработка на податоци, подготовка на табеларни прегледи за изготвување на релевантни податоци и индикатори, анализа и подготовка на публикација				x
2	Изработка на стручни материјали со предлози за организација и функционирање на здравствени установи согласно национални и светски стандарди					
2.1.	Квартален извештај за работата на советувалиштата за откажување од пушење во 10-те Центри за јавно здравје	Ќе се изврши прибирање на Извештаи подготвени од страна на 10-те ЦЈЗ, анализа на добиените податоци, подготовка на квартални извештаи, како и презентација на добиените резултати согласно потребите на работата.	x	x	x	x
2.2.	Квартален извештај за советувалиштата за сексуално и репродуктивно здравје (СРЗ)	Ќе се спроведува координација и прибирање на податоците од 10 ЦЈЗ, и изготвување на квартални извештаи. Подготовка на стручен промотивен материјал и следење на состојбата со кондоми и орална контрацепција	x	x	x	x
2,3	Извештај од истражување за причини за неоткажување од употреба на тутун во РСМ	Ќе се изврши анализа на податоци од проект изработен во соработка со Вирџинија Тех Универзитетот од САД, во врска со неоткажување од пушење во РСМ, пришто ќе се донесат заклучоци и препораки		x		
2,4	Извештај за резултати од истражување за употреба на дроги во Република Северна Македонија	Ќе се изврши обработка на добиените податоци, квантитативна анализа на податоците, подготовка на публикација со резултати, заклучоци и препораки.		x		
2,5	Истражување за ментално здравје на популација во пандемијата со Ковид -19	Ќе се изработи анкетен прашалник, ќе се спроведе дистрибуција до популација, потоа ќе се подготви ДБ за внес на податоци, статистичка обработка, анализа и публикација			x	

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

2,6	Информација за извршена работа на здравствените установи од областа на денталната медицина во Република Северна Македонија	Ќе се изврши прибирање на податоци, контрола, внес и обработка на податоци, подготовка на табеларни прегледи за изготвување на релевантни податоци и индикатори, анализа и подготовка на публикација				x
2,7	Упатство за подигнување на здравствената писменост во училиштата	Во упатството ќе се дадат насоки и практични примери како да се подобри образованието и воспитанието на учениците да ги имплементираат полесно и поуспешно здравите навики, да превенираат насилство, зависности од дроги и сл. Ќе се подготви публикација и ќе се дистрибуира до МОН и Бирото за развој на образование	x			
2,8	Статистички податоци European Health for All database (HFA-DB),	Активностите ќе се состојат од: Подготовка на пропратно писмо, дистрибуција во соодветни установи, прибирање на податоците, контрола, изготвување на индикатори, внес на индикаторите во соодветна табела и испраќање до СЗО за HFA -DB			x	
2,9	Предлог – Извештај за збирна евиденција во стоматолошката дејност (обр. бр. 3-09-60) и Предлог - Упатство за збирна евиденција во стоматолошката дејност во Република Северна Македонија	Активностите ќе се состојат во: Изготвување на извештај- Консултации и барање стручни материјали од Деканат на Стоматолошки факултет, Консултации со специјалисти од соодветните области за изработка на Предлог – Извештај за збирна евиденција во стоматолошката дејност (обр. бр. 3-09-60) и Предлог - Упатство за збирна евиденција во стоматолошката дејност во Република Северна Македонија. Доставен извештај и упатство до Македонско стоматолошко друштво и Стоматолошка комора на РМ за добивање стручно мислење, доставување до Министерство за здравство за одобрување и имплементација по добивање позитивно мислење од МЗ			x	
2,10	Упатство за доктори од примарна здравствена заштита за превенција на употреба на алкохол	Упатството ќе содржи практични насоки и техники за ефикасна комуникација со пациентите, зависници од алкохол во ПЗЗ. Ќе се подготви публикација и ќе се дистрибуира преку здруженија на матични доктори	x			
3	3	Кост-бенефит анализа на скрининг на КРК	Анализата ќе содржи податоци за скрининг на КРК 2012-2022, трошоци планирани и реализирани од буџетот, како и трошоци од ФЗО за дијагностика и лекување на КРК.			x
4		Подготовка на стручен промотивен материјал				
4,1	Брошура - " Физичка активност"	Ќе се спроведе подготовка на стручен материјал за значењето на физичката активност со препораки за физичка активност согласно возраста на луѓето. Дизајн на брошура, печатење и дистрибуција на брошурата, поставена и достапна online на Веб. на ИЈЗ на РСМ	x			

4,2	Брошура -"Препораки за доење"	Ќе се подготви стручен материјал за доење, дизајн на брошура, печатење и дистрибуција на брошурата ,поставена и достапна online на Веб. на ИЈЗ на РСМ	x			
5	Информации поставени на интернет страница и Facebook на ИЈЗ					
5,1	Европска недела за превенција на рак на грло на матка	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава	x			
5,2	Светски ден на рак	Стручен текст,инфографик и постер преведени на албански јазик, дизајн и објава	x			
5,3	Месец на орално здравје кај децата	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава	x			
5,4	Светски ден на бубрег	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава	x			
5,5	Светски ден на орално здравје	Стручен текст, флаер и постер преведени на албански јазик, дизајн и објава	x			
5,6	Светски ден на ТБЦ	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава	x			
5,7	Светски ден на хигиена на раце	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		x		
5,8	Светски ден на физичка активност	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		x		
5,9	Меѓународен ден на сестринство	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		x		
5,10	Светски ден на семејство	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		x		
5,11	Меѓународен ден на невини деца-жртви на агресија	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		x		
5,12	Светски ден против злоупотреба на детски труд	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		x		
5,13	Светски ден на крводарителство	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		x		
5,14	Светски ден на борба против дроги	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		x		
5,15	Светска недела на доењето	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава			x	
5,16	Меѓународен ден на младите	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава			x	
5,17	Светски ден на контрацепција	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава			x	
5,18	Меѓународен ден на старите лица	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
5,19	Светски ден на менталното здравје	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
5,2	Меѓународен ден против сиромаштија	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

5,21	Светски ден против остеопороза	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
5,22	Светски ден на дијабет	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
5,23	Светски ден на предвремено родени деца	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
5,24	Светски ден на детето	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
5,25	Светски ден на лицата со посебни потреби	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
5,26	Светски ден на универзална здравствена покриеност	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
6	Одбележување на светски денови, недели....					
6,1	Месец на свесност против рак на грло на матка	Ќе се подготви флаер, ќе се преведе на албански јазик, дизајн, печатење (2000 на мак.ј. и 1000 на алб.ј и дистрибуција	x			
6,2	Месец на борба против рак на дебело црево	Ќе се подготви постер, стручен текст и презентација, ќе се преведе на албански јазик, дизајн, печатење (200+100) и дистрибуција	x			
6,3	Светски ден на здравјето	Ќе се подготви флаер и постер, ќе се преведат на албански јазик, дизајн, печатење (флаер 2000 на мак.ј. и 1000 на алб.ј. и постер 200+100), дистрибуција и ќе се организира кампања		x		
6,4	Светски ден без тутун	Ќе се подготви стручен материјал, ќе се преведе на албански јазик и ќе се организира кампања		x		
6,5	Светски ден на срцето	Ќе се подготви флаер и постер, ќе се преведат на албански јазик, дизајн, печатење (флаер 2000 на мак.ј. и 1000 на алб.ј. и постер 200+100), дистрибуција и ќе се организира кампања			x	
6,6	Месец на борба против рак на дојка	Ќе се подготви флаер и постер, ќе се преведат на албански јазик, дизајн, печатење (флаер 2000 на мак.ј. и 1000 на алб.ј. и постер 200+100), дистрибуција и ќе се организира кампања				x
6,7	Месец на машко здравје- против рак на простата	Ќе се подготви флаер и постер, ќе се преведат на албански јазик, дизајн, печатење (флаер 2000 на мак.ј. и 1000 на алб.ј. и постер 200+100), дистрибуција и ќе се организира кампања				x

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ

Здравствена статистика и публицистика

Активности	Вкупно (МКД) - за 2022	прв квартал	втор квартал	трет квартал	четврт квартал
Внес и компјутерско-статистичка обработка на податоци од интересе согласно Закон за евиденции во здравство	100.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00
Годишни збирни извештаи за кадар и извршена работа за 2021 година за Републиката	100.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00
Полугодишни збирни извештаи за кадар и извршена работа на ниво на Република Македонија за I полугодие 2022 година	50.000,00	25.000,00	25.000,00		
Полугодишни збирни извештаи за кадар и извршена работа на ниво на Република Македонија за II полугодие 2021 година	50.000,00			25.000,00	25.000,00
Стручно методолошка помош од областа на здравствена статистика	100.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00
Квартален мониторинг, координација и верификација на програмските активности над ЦЗ со извештај од областа на здравствена статистика	100.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00
Здравствени публикации во Република Македонија за 2021 година:		25.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00
Здравствена карта на Република С. Македонија, 2021	100.000,00				x
Амбулантно-поликлинички морбидитет во Република С. Македонија, 2021	50.000,00				x
Мрежа на болничките здравствени установи за 2021 година	100.000,00		x		
Специјалистички служби во Република С. Македонија во 2021 година	100.000,00		x		
Кадар во здравствени установи во Република С. Македонија во 2021	100.000,00				x
Болнички морбидитет во Република С. Македонија, 2021	100.000,00				x
Морталитет во Република Северна Македонија во 2021 година	100.000,00			x	
Регистар за рак на Република Северна Македонија за 2021 година	150.000,00			x	
Регистар за хронична ренална инсуфициенција на Република Северна Македонија за 2021 година	150.000,00		x		
Работа во болници, 2021 година			x		

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

Регистар за здравствени работници и соработници на Република Северна Македонија за 2021 година	150.000,00			X	
Регистар за шеќерна болест на Република Македонија за 2021 година	150.000,00		x		
Здравствени публикации во Република Македонија за 2021 година по повод на Светски денови:	150.000,00				
Малигни неоплазми во Република Северна Македонија, 2011-2021	100.000,00	x			
Состојба со циркулаторни болести во Република Северна Македонија, 2011-2021	100.000,00			x	
Одржување и развој на WEB-страна на ИЈЗ на РМ	60.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
ВКУПНО	2.160.000,00				

ЦЕНТРИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ

БИТОЛА

Промоција и следење на болести

Табеларен приказ на задачи,(социјална медицина) според Националната Програма за Јавно Здравје, за 2022 година, по вид и број на активност по квартали:

Ред.бр.	ВИД НА АКТИВНОСТ (програмски задачи)	I Квартал	II Квартал	III Квартал	IV Квартал	Вкупно
		активности број	активности број	активности број	активности број	активности број
1.	Извештаи/анализи и информации кои содржат податоци со кои се прикажува работата на здравствените установи на подрачје на ЦЈЗ Битола, кадарот вработен во нив и информации за утврдени заболувања и состојби:					
	1.Годишен извештај за евалуација на Националната годишна програма за јавно здравје во 2021 година за подрачјето на ЦЈЗ Битола	1				1
	1.1.План за работа според Националната годишна програма за јавно здравје за 2022 година за подрачјето на ЦЈЗ Битола	1				1
	2.Публикација Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи за 2021 година	1				1
	3. Анализа за искористеноста на болничките капацитети во здравствените установи за 2021 година	1				1
	4. Анализа на амбулантно - поликлинички морбидитет за 2021 година			1		1
	5. Анализа на болничкиот морталитет и морбидитет за 2021година		1			1
	6.Збирните извештај за кадар за прв и втор квартал 2021 година			1		1
	7.Информација за болест или состојба по избор на секој Центар за2021год, во зависност од актуелноста, односно застапеноста во регионот	1				1
	8.Извештај за здравјето на населението на подрачјето што го покрива ЦЈЗ 2021год				1	1
	9.Информација за една вулнерабилна група, по избор на секој Центар, во зависност од актуелноста и приоритетите за превенција во регионот 2021год				1	1

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

2.	Споведена здравствена едукација и промоција на здравје на подрачјето што го покрива Центарот за јавно здравје :					
	1. Број на одбележани соодветни светски денови, недели, трибини :	1	2	1	2	6
	a.	Светски ден на малигни заболувања	Светски ден на здравјето	Светски ден на срцето	Светски ден на дијабетот	4
	b.		Светски ден на борба против пушењето		Светски ден на борба против СИДА та	2
	2. Број на одржани едукативни предавања за ОПШТА ПОПУЛАЦИЈА за превенција на хронични незаразни болести на тема: Кардиоваскуларен систем, Дијабет, Малигни заболувања, Правилен стил на живот и правилна исхрана.	24	24	24	24	96
	3. Број на одржани едукативни предавања за ШКОЛСКА ПОПУЛАЦИЈА: Кардиоваскуларен систем, Дијабет, Правилен стил на живот и правилна исхрана. Лична хигиена. Зависности и борба со нив	36	36	36	36	144
	4. Број на предавања за исхрана и здравје-здрави училишни оброци и здравствен ризик од неправилна исхрана (во сите основни и средни училишта)	36	36	36	36	144
	5. Број на предавања за здравствениот бенефит од спроведување на редовна физичка активност (во сите основни училишта и предучилни установи);	36	36	36	36	144
	6. Број на отпечатени и поделени флаери	број				
		500	500	500	500	2000
	Дистрибуција на пропаганден материјал и дневница за дистрибутери	1	1	1	1	4
	7. Број на поставени информации и одржување на веб страна	2	2	2	2	8
2a.	Активности во советувалишта за пушење и сексуално и репродуктивно здравје:	континуирано	континуирано	континуирано	континуирано	
	Број на советувани лица за пушење	10	10	10	10	40
	Број на советувани млади луѓе за сексуално и репродуктивно здравје	25	25	25	25	100

3.	Здравствената статистика и информатика за податоци од примарната и секундарна здравствена заштита над кои е извршена логична и математичка контрола:	Извештајни обрасци	Извештајни обрасци	Извештајни обрасци	Извештајни обрасци	Активности
	1.Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес од збирните извештаи по тромесечје 2022 год(Внес и статистичка обработка на податоци)	1770	1770	1770	1770	4
	2.Обработка на пријави за хронични незаразни болести	5000	5000	5000	5000	4
	3.Изготвување на збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за II полугодие 2021 год	1418				1
	4.Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола, компјутерски внес и обработка на податоци од годишни збирни извештаи за кадар и здравствени установи за 2021 година	1418				1
	5.Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола, компјутерски внес и обработка на податоци за збирни извештаи за кадар и посети за I тромесечие 2022 год.		1418			1
	6.Изготвување на полугодишни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања во I полугодие 2022 год			1418		1
	7.Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола, компјутерски внес и обработка на податоци за збирни извештаи за кадар и посети за III тромесечие 2022 год.				1418	1
	8.Прибирање на индивидуални евиденции за декември 2021 година и јануари - ноември 2022 година, вршење на логична контрола и компјутерски внес на податоците	7000	7000	7000	7000	4
	9.Стручно-методолошки увиди во здравствени организации и Анкетни истражувања кои ќе се однесуваат на квалитетот на ЗЗ и задоволства на здравствените работници и пациентите	16	16	16	16	4

ВЕЛЕС

Промоција и следење на болести и Здравствена статистика и публицистика

Ред. бр.	Активност	Обем на работа	I	II	III	IV
1	Подготовка на стручен материјал					
1.1.	Извештај за реализирана Програма за јавно здравје во 2021		x			
1.2.	Анализа на болнички морбидитет и морталитет во 2021г	На прибраните податоци од болниците по однос на лекувани болни и остварени болнички денови според групи на болести и одделни болести, по пол и возраст во ЦЗЗ Велес за 2021г ќе се прави контрола, статистичка обработка, анализа, табеларен и графички приказ на истите и подготовка на публикација.		x		

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

1.3.	Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи во 2021	Ќе се употребат збирните годишни извештаи од здравствените организации на регионот на центарот во кои е прикажан и кадарот кој работи во нив	x				
1.4.	Анализа за искористеноста на болничките капацитети за 2021 година	Врз основа на прибраните податоци од болниците по однос на лекувани болни и остварени болнички денови во ЦЈЗ Велес за 2021г	x				
1.5.	Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи во прв и втор квартал 2022	Ќе се употребат збирните годишни извештаи од здравствените организации на регионот на центарот во кои е прикажан и кадарот кој работи во нив				x	
1.6.	Анализа за амбулантно-поликлинички морбидитет и морталитет за 2021 година	Ќе се употребат збирните годишни извештаи од здравствените организации на регионот на центарот во кои е прикажан морбидитетот на населението според пол, возраст и град село.				x	
1.7.	Предлог-Национална годишна програма за јавно здравје во РСМ за 2023	Ќе се организира состанок , ќе се дефинираат програмските задачи и ќе се подготви Предлогот за Програмата за јавно здравје во 2023					x
1.8.	Извештај за здравјето на населението во РСМ во 2021 година	Ќе се употребат збирните годишни извештаи од здравствените организации на регионот на центарот во кои е прикажан морбидитетот на населението според пол, возраст и град село.					x
1.9.	Информација за болест или состојба во зависност од актуелноста во регионот во 2021 (Респираторни болести за период 2017-2021)	Ќе се употребат збирните годишни извештаи од здравствените организации на регионот на центарот во кои е прикажан морбидитетот на населението според пол, возраст и град село.	x				
1.10.	Информација за здравствена состојба и здравствена заштита на една вулнерабилна група во регионот во 2021 (Училишни деца и младина)	Ќе се употребат збирните годишни извештаи од здравствените организации на регионот на центарот во кои е прикажан морбидитетот на населението според пол, возраст и град село.					x
1.11.	Квартален извештај за работата на советувалиштата за откажување од пушење		x	x	x	x	
1.12.	Квартален извештај за советувалиштата за сексуално и репродуктивно здравје (СПЗ)		x	x	x	x	
1.13.	Статистички податоци European Health for All database (HFA-DB),	Прибирање на податоците, контрола, изготвување на индикатори, внес на индикаторите во соодветна табела и испраќање до ИЈЗ				x	
2	Здравствена статистика						
2.1.	Број на збирни извештаи по тромесечие 2021 (Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес)						17.300
2.2.	Број на обработени пријави за ХНБ						20.000
2.3.	Број на изготвени збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за второ полугодие 2020						5.650

2.4.	Број на прибрани годишни збирни извештаи за кадар и здравствени установи за 2020 со логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци					17.300
2.5.	Број на прибрани збирни извештаи за кадар и посети за прво тромесечие 2021 со логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци					4.800
2.6.	Број на изготвени полугодишни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања во прво полугодие 2021					5.400
2.7.	Број на изготвени збирни извештаи за кадар и посети за трето тромесечие 2021					4.300
2.8.	Број на прибрани индивидуални евиденции за декември 2020 и јануари – ноември 2021 со математичка и логичка контрола, компјутерски внес на податоци					11.000
2.9.	Број на стручно-методолошки увиди во здравствени установи и анкетни истражувања кои се однесуваат на квалитет на ЗЗ и задоволство на здравствени работници и пациенти					90
3	Стручни текстови објавени на локално радио					
3.1.	Европска недела за превенција на рак на грло на матка	Стручен текст	x			
3.2.	Светски ден на рак	Стручен текст	x			
3.3.	Месец на орално здравје кај децата	Стручен текст	x			
3.4.	Светски ден на бубрег	Стручен текст	x			
3.5.	Светски ден на орално здравје	Стручен текст	x			
3.6.	Светски ден на ТБЦ	Стручен текст	x			
3.7.	Светски ден на хигиена на раце	Стручен текст		x		
3.8.	Светски ден на физичка активност	Стручен текст		x		
3.9.	Меѓународен ден на сестринство	Стручен текст		x		
3.10.	Светски ден на семејство	Стручен текст		x		
3.11.	Меѓународен ден на невини деца-жртви на агресија	Стручен текст		x		
3.12.	Светски ден против злоупотреба на детски труд	Стручен текст		x		
3.13.	Светски ден на крводарителство	Стручен текст		x		
3.14.	Светски ден на борба против дроги	Стручен текст		x		
3.15.	Светска недела на доењето	Стручен текст			x	
3.16.	Меѓународен ден на младите	Стручен текст			x	
3.17.	Светски ден на контрацепција	Стручен текст			x	
3.18.	Меѓународен ден на старите лица	Стручен текст				x
3.19.	Светски ден на менталното здравје	Стручен текст				x

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

3.20.	Меѓународен ден против сиромаштија	Стручен текст				x
3.21.	Светски ден против остеопороза	Стручен текст				x
3.22.	Светски ден на дијабет	Стручен текст				x
3.23.	Светски ден на предвремено родени деца	Стручен текст				x
3.24.	Светски ден на детето	Стручен текст				x
3.25.	Светски ден на лицата со посебни потреби	Стручен текст				x
3.26.	Светски ден на универзална здравствена покриеност	Стручен текст				x
4	Одбележување на светски денови, недели....					
4.1.	Месец на свесност против рак на грло на матка	Ќе се добие флаер, подготвен од страна на ИЈЗ и ќе се дистрибуира	x			
4.2.	Месец на борба против рак на дебело црево	Ќе се добие постер, стручен текст и презентација од страна на ИЈЗ и ќе се дистрибуира	x			
4.3.	Светски ден на здравјето	Ќе се добие флаер, подготвен од страна на ИЈЗ и ќе се дистрибуира		x		
4.4.	Светски ден без тутун	Ќе се подготви стручен материјал од страна на ИЈЗ и ќе се организира кампања		x		
4.5.	Светски ден на срцето	Ќе се добие флаер, подготвен од страна на ИЈЗ и ќе се дистрибуира			x	
4.6.	Месец на борба против рак на дојка	Ќе се добие флаер, подготвен од страна на ИЈЗ и ќе се дистрибуира				x
4.7.	Месец на машко здравје- против рак на простата	Ќе се добие флаер, подготвен од страна на ИЈЗ и ќе се дистрибуира				x

Здравствена статистика и публицистика

- Број на збирни извештаи по тромесечие 2021 (Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес)
- Број на обработени пријави за ХНБ
- Број на изготвени збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за второ полугодие 2020
- Број на прибрани годишни збирни извештаи за кадар и здравствени установи за 2020 со логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци
- Број на прибрани збирни извештаи за кадар и посети за прво тромесечие 2021 со логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци
- Број на изготвени полугодишни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања во прво полугодие 2021
- Број на изготвени збирни извештаи за кадар и посети за трето тромесечие 2021
- Број на прибрани индивидуални евиденции за декември 2020 и јануари – ноември 2021 со математичка и логичка контрола, компјутерски внес на податоци
- Број на стручно-методолошки увиди во здравствени установи и анкетни истражувања кои се однесуваат на квалитет на 33 и задоволство на здравствени работници и пациенти

КОЧАНИ

Промоција и следење на болести

	Активност	Обем на работа	I	II	III	IV
1	Подготовка на стручен материјал					
1.1.	Годишен извештај за евалуација на Националната програма за јавно здравје во ЈЗУ ЦЈЗ Кочани за 2021 година	Ќе се изврши координација на одделите, изработка на годишен извештај, комплетирање на една публикација, дизајн и подготовка на пропратно писмо	x			
1.2.	План за работа во Центарот за јавно здравје Кочани за 2022 година	Ќе се изврши координација на одделите, изработка на План за работа, комплетирање на една публикација, дизајн и подготовка на пропратно писмо	x			
1,3	Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи за 2021 година	На прибраните податоци од ЈЗУ и ПЗУ за 2021г. ќе се прави контрола, статистичка обработка, анализа на вработен кадар во здравствените установи за 2021 година	x			
1,4	Анализа за искористеност на болничките капацитети во здравствените установи за 2021 година на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ Кочани	На прибраните податоци од болниците за 2021 г. ќе се прави контрола, статистичка обработка, анализа, табеларен и графички приказ на истите, анализа за искористеност на болничките капацитети во здравствените установи за 2021 година и подготовка на публикација.		x		
1,5	Анализа на болнички морбидитет и морталитет во 2021 година на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ Кочани	На прибраните податоци од болниците по однос на лекувани болни и остварени болнички денови според групи на болести и одделни болести, по пол и возраст во РСМ за 2021г ќе се прави контрола, статистичка обработка, анализа, табеларен и графички приказ на истите и подготовка на публикација.		x		
1,6	Информација за болест или состојба (дигестивни заболувања) во зависност од актуелноста во регионот во 2021 по избор на ЈЗУ ЦЈЗ Кочани	На прибраните податоци од ЈЗУ и ПЗУ за 2021г. ќе се прави контрола, статистичка обработка за Дигестивните заболувања на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ КОЧАНИ за 2021 година, анализа, табеларен и графички приказ на истите и подготовка на публикација.		x		
1,7	Информација за здравствена состојба и здравствена заштита на една вулнерабилна група (доенчиња) во регионот за 2021 година по избор на ЈЗУ ЦЈЗ Кочани	На прибраните податоци од ЈЗУ и ПЗУ за 2021г. ќе се прави контрола, статистичка обработка за Дигестивните заболувања на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ КОЧАНИ за 2021 година, анализа, табеларен и графички приказ на истите и подготовка на публикација.			x	
1,8	Анализа на амбулантно-поликлиничкиот морбидитет и морталитет за 2021 година за подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ Кочани	На прибраните податоци од ПЗУ за 2021г. ќе се прави контрола, статистичка обработка, анализа, табеларен и графички приказ на истите и подготовка на публикација.			x	

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

1,9	Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи за прв и втор квартал 2022 година	На прибраните податоци од ЈЗУ и ПЗУ за 2022г. ќе се прави контрола, статистичка обработка, анализа на вработен кадар во здравствените установи за прв и втор квартал 2022 година			x	
1,10	Извештај за здравјето на населението за 2021 година на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ Кочани	Ќе се пристапи кон стручна подготовка кои опфаќаат демографски и социо-економски карактеристики на населението, стил на живот на граѓаните, состојба со ризик факторите, морбидитет и морталитет од заразни и незаразни болести, фактори од животната средина, организација и функционирање на здравствениот систем за 2021 година. Ќе следат координација, контрола на изработка на дизајн, печатење на публикација.				x
2	Спроведување на здравствена едукација					
2.1.	Предавање за исхрана и физичка активност во училиштата	Одржување на предавања во основните и средните училишта на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ КОЧАНИ (со физичко присуство или online во зависност од состојбата со Covid-19)	x	x		
2.2.	Предавање за Кардиоваскуларни болести	Одржување на предавања во основните и средните училишта на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ КОЧАНИ (со физичко присуство или online во зависност од состојбата со Covid-19)			x	
2,3	Предавање за хигиена	Одржување на предавања во основните и средните училишта на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ КОЧАНИ (со физичко присуство или online во зависност од состојбата со Covid-19)			x	x
2,4	Предавање за дијабет	Одржување на предавања во основните и средните училишта на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ КОЧАНИ (со физичко присуство или online во зависност од состојбата со Covid-19)				x
2,5	Предавање за ХИВ/СИДА	Одржување на предавања во основните и средните училишта на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ КОЧАНИ (со физичко присуство или online во зависност од состојбата со Covid-19)				x
3	Информации поставени на интернет страница					
3,1	Европска недела за превенција на рак на грло на матка	Стручен текст , дизајн и објава	x			
3,2	Светски ден на рак	Стручен текст , дизајн и објава	x			
3,3	Месец на орално здравје кај децата	Стручен текст , дизајн и објава	x			
3,4	Светски ден на бубрег	Стручен текст , дизајн и објава	x			
3,5	Светски ден на орално здравје	Стручен текст , дизајн и објава	x			
3,6	Светски ден на ТБЦ	Стручен текст , дизајн и објава	x			
3,7	Светски ден на хигиена на раце	Стручен текст , дизајн и објава		x		
3,8	Светски ден на физичка активност	Стручен текст , дизајн и објава		x		

3,9	Меѓународен ден на сестринство	Стручен текст , дизајн и објава		x			
3,10	Светски ден на семејство	Стручен текст , дизајн и објава		x			
3,11	Меѓународен ден на невини деца-жртви на агресија	Стручен текст , дизајн и објава		x			
3,12	Светски ден против злоупотреба на детски труд	Стручен текст , дизајн и објава		x			
3,13	Светски ден на крводарителство	Стручен текст , дизајн и објава		x			
3,14	Светски ден на борба против дроги	Стручен текст , дизајн и објава		x			
3,15	Светска недела на доењето	Стручен текст , дизајн и објава				x	
3,16	Меѓународен ден на младите	Стручен текст , дизајн и објава				x	
3,17	Светски ден на контрацепција	Стручен текст , дизајн и објава				x	
3,18	Меѓународен ден на старите лица	Стручен текст , дизајн и објава					x
3,19	Светски ден на менталното здравје	Стручен текст , дизајн и објава					x
3,2	Меѓународен ден против сиромаштија	Стручен текст , дизајн и објава					x
3,21	Светски ден против остеопороза	Стручен текст , дизајн и објава					x
3,22	Светски ден на дијабет	Стручен текст , дизајн и објава					x
3,23	Светски ден на предвремено родени деца	Стручен текст , дизајн и објава					x
3,24	Светски ден на детето	Стручен текст , дизајн и објава					x
3,25	Светски ден на лицата со посебни потреби	Стручен текст , дизајн и објава					x
3,26	Светски ден на универзална здравствена покриеност	Стручен текст , дизајн и објава					x
3,27	Светски ден за борба против ХИВ/СИДА	Стручен текст , дизајн и објава					x
4	Одбележување на светски денови, недели....						
4,1	Месец на свесност против рак на грло на матка	Во соработка со ИЈЗ	x				
4,2	Месец на борба против рак на дебело црево	Во соработка со ИЈЗ	x				
4,3	Светски ден на здравјето	Во соработка со ИЈЗ		x			
4,4	Светски ден без тутун	Во соработка со ИЈЗ		x			
4,5	Светски ден на срцето	Во соработка со ИЈЗ				x	
4,6	Месец на борба против рак на дојка	Во соработка со ИЈЗ					x
4,7	Месец на машко здравје- против рак на простата	Во соработка со ИЈЗ					x
5	Советувалиште за сексуално и репродуктивно здравје и Советувалиште за откажување од пушење						
5,1	Советувалиште за сексуално и репродуктивно здравје	Како дел од активностите согласно Стратегијата за сексуално и репродуктивно здравје на РСМ во рамките на ЈЗУ ЦЈЗ Кочани ќе продолжи да функционира советувалиштето за сексуално и репродуктивно здравје каде младите и адолесцентите ќе добиваат бесплатни совети, кондоми и орални контрацептивни средства и ќе се спроведуваат доброволни ХИВ тестирања.Индикатор: извештај за број на присутни лица кои го посетиле советувалиштето за сексуално и репродуктивно здравје	x	x	x	x	

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

5,2	Советувалиште за одвикнување од пушење	Ќе се спроведуваат активностите согласно оваа програма и акциониот план за превенција на штетни ефекти од пушењето. Индикатор: извештај за број на присутни лица кои го посетиле советувалиштето за одвикнување од пушење	x	x	x	x
6	Дистрибуција на пропаганден материјал и дневница за дистрибутери еднократно					
6,1	Пропаганден материјал	Во соработка со ИЈЗ	x	x	x	x
7	Подготовка и печатење на едукативен материјал					
7,1	Едукативен материјал	Изработка на едукативен материјал и негово печатење	x	x	x	x

Здравствена статистика и публицистика

Реден бр.	Активности	Обем на работа	I	II	III	IV
1						
1.1.	Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола на податоците, компјутерски внес од збирните извештаи за кадар, посети и утврдени заболувања за IV тромесечие 2021 година	На прибраните податоци од ЈЗУ и ПЗУ за 2021г. ќе се прави контрола,вршење на логичка и математичка контрола на податоците,нивен компјутерски внес од збирните извештаи за кадар, посети и утврдени заболувања за IV тромесечие за 2021 г. Според здравствената дејност (општа медицина, здравствена заштита на деца,училишни деца, жени, Уста и заби и сл.)	x			
1.2.	Изготвување на полугодишни збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања и состојби за II полугодие 2021 година	Врз основа на доставените податоци од страна на здравствените установи за II полугодие 2021 година изготвување на полугодишни збирни извештаи за кадар, посети и утврдени заболувања и состојби за 2021 година	x			
1,3	Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола на податоците, компјутерски внес и обработка на податоци од годишни збирни извештаи за кадар од здравствените установи за 2021 г.	На прибраните податоци од ЈЗУ и ПЗУ за 2021г. ќе се прави контрола,вршење на логичка и математичка контрола на податоците,нивен компјутерски внес од збирните извештаи за кадар од здравствените установи за 2021 година	x			
1,4	Прибирање, изготвување и вршење на логичка и математичка контрола, компјутерски внес и обработка на податоците за збирните извештаи за кадар и посети од I тромесечие 2022 година	Прибирање на податоци од здравствените установи, изготвување и вршење на логичка и математичка контрола, компјутерски внес и обработка на податоците за збирните извештаи за кадар и посети од здравствените установи од I тромесечие 2022 година		x		
1,5	Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола на податоците, компјутерски внес и обработка на податоците од збирните извештаи за кадар, посети и утврдени заболувања за II тромесечие 2022 година	Прибирање на податоци од здравствените установи, изготвување и вршење на логичка и математичка контрола, компјутерски внес и обработка на податоците за збирните извештаи за кадар и посети од здравствените установи од II тромесечие 2022 година			x	

1,6	Изготвување на полугодишни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања и состојби за I полугодие 2022 година	Врз основа на доставените податоци од страна на здравствените установи за I полугодие 2022 година изготвување на полугодишни збирни извештаи за кадар, посети и утврдени заболувања и состојби за 2022 година			x	
1,7	Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола на податоците, компјутерски внес и обработка на податоците од збирните извештаи за кадар, посети и утврдени заболувања за III тромесечие 2022 година	Прибирање на податоци од здравствените установи, изготвување и вршење на логичка и математичка контрола, компјутерски внес и обработка на податоците за збирните извештаи за кадар и посети од здравствените установи од III тромесечие 2022 година				x
1,8	Прибирање, вршење на логичка и математичка контрола на податоците од индивидуални извештаи за декември 2021 година и јануари-ноември 2022 година, компјутерски внес и обработка на податоците	Врз основа на доставените податоци од ЈЗУ и ПЗУ се прибираат, се врши логичка и математичка контрола на доставените податоци од индивидуалните извештаи за декември 2021 и јануари-ноември 2022, обработка и компјутерски внес на овие податоци (извештај за стационарно лекувано лице, пријава за абортус, пријава за породување)				x
1,9	Стручно - методолошки увиди во здравствени организации и анкетни истражувања кои ќе се однесуваат на квалитетот на 33 и задоволствата на здравствените работници и пациентите	Спроведување на стручно - методолошки увиди во ЈЗУ и ПЗУ здравствени организации и анкетни истражувања кои ќе се однесуваат на квалитетот на 33 и задоволствата на здравствените работници и пациентите за 2021 и за 2022 година	x	x	x	x
1,10	Обработка за пријави за ХНБ	Собирање и обработка на пријави за ХНБ на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ КОЧАНИ, преку мој термин електронски (шеќерна болест и бубрежна инсуфициенција) и внесување рачно во дневник за оние пријави кои не се опфатени во мој термин (за малигна неоплазма, исхемична болест на срцето, психози, алкохолизам и други зависности, интоксикација, сообраќајна траума, пријава на професионална болест и на лице заболено или оштетено од професионална болест	x	x	x	x

КУМАНОВО

Промоција и следење на болести

Реден бр.	Активност	I	II	III	IV
1	Подготовка на стручен материјал				
1.1.	Извештај за реализирана Програма за јавно здравје во 2021	x			
1.2	Публикација Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи во 2021 година	x			
1,3	Анализа за искористеноста на болничките капацитети во здравствените установи на подрачјето на ЦЈЗ Куманово, во 2021 година	x			
1.4	Анализа на амбулантно-поликлиничкиот морбидитет во 2021 година			x	
1,5	Анализа на болнички морбидитет и морталитет во 2021г		x		
1.6	Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи во прв и втор квартал 2022 година			x	
1.7	Информација за состојбата со шеќерна болест, во 2021 година	x			
1,8	Извештај за здравјето на населението на подрачјето на ЦЈЗ Куманово, во 2021 година				x
1.9	Информација за здравјето на училишните деца во време на пандемија со КОВИД-19				x
	Спроведена здравствена едукација и промоција на здравје на подрачјето на ЦЈЗ Куманово				
2	2.1	Одбележување на светски денови, недели, трибини			
		Трибина-Малигни болести кај возрасната популација	x		
		Трибина- Физичка активност и здравје		x	
		Трибина - Орално здравје кај училишни деца		x	
		Трибина - Сексуално преносливи инфекции и контрацепција			x
		Светски ден на рак	x		
		Месец на орално здравје кај децата	x		
		Светски ден на орално здравје	x		
		Светски ден на ТБЦ	x		
		Светски ден на хигиена на раце		x	
		Светски ден на физичка активност		x	
		Меѓународен ден на сестринство		x	
		Светски ден на семејство		x	
		Светски ден на крводарителство		x	
		Светски ден на борба против дроги		x	
		Светска недела на доењето		x	
		Светски ден на контрацепција		x	
		Меѓународен ден на старите лица			x
		Светски ден на менталното здравје			x
		Светски ден против остеопороза			x
		Светски ден на дијабет			x
		Светски ден на детето			x

	Светски ден на лицата со посебни потреби				x
	Светски ден на срцето			x	
	Светски ден на здравјето		x		
	Светски ден без тутун		x		
	Месец на борба против рак на дебело црево	x			
2,2	Одржано едукативно предавање	x	x	x	x
2.3	Предавање за исхрана и физичка активност во училишта, предавање за дијабет, предавање за КВБ, предавање за хигиена	x	x	x	x
2.4	Изготвување, печатење и дистрибуирање на пропаганден материјал	x	x	x	x
2.5	Поставување на информации на веб страна	x	x	x	x
2.6	Активности во Советувалиште за сексуално и репродуктивно здравје и Советувалиште за откажување од пушење	x	x	x	x

Здравствена статистика и публицистика

Реден бр.	Активност	I	II	III	IV
1.1	Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес од збирни извештаи по тромесечие, 2022 година	2300	2300	2300	2300
1.2	Обработка на пријави за ХНБ	3050	2700	700	1300
1.3	Изготвување на збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за второ полугодие 2021	2980			
1.4	Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од годишни збирни извештаи за кадар и здравствени установи за 2021 година од збирни извештаи по тромесечие, 2022	290		290	
1.5	Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од збирни извештаи за кадар и посети за прво тромесечие 2022		2300		
1.6	Изготвување на полугодишни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за прво полугодие 2022			2170	
1.7	Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од збирни извештаи за кадар и посети за трето тромесечие 2022				2300
1.8	Прибирање на индивидуални евиденции за Декември 2021, Јануари-Ноември 2022, вршење на логична контрола и компјутерски внес на податоци	1400	2000	1800	2000
1.9	Стручно-методолошки увиди во здравствени организации и анкетни истражувања кои се однесуваат на квалитет на здравствена заштита и задоволства на здравствените работници и пациентите	50	50	50	50

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

ОХРИД

Табеларен приказ на активностите во прилог (Социјално-медицинска дејност со промоција на здравје во Табела 1,2,3,4,5 и здравствена статистика и информатика Табела 6,7):

Реден бр.	Активност	Обем на работа	I	II	III	IV
1	Подготовка на стручен материјал					
1.1.	Извештај за реализирана Програма за јавно здравје во 2021	Годишниот извештај ги сумира активностите на Одделението за социјална медицина при ЦЈЗ Охрид, кои се во согласност со Националната годишна програма за јавно здравје за 2021 година.	x			
1.2.	План за работа на Одделението за социјална медицина за 2022 година;	Се планираат, програмираат и евалуираат здравствено-воспитни активности со населението на подрачјето на ЦЈЗ, ќе се прибираат и обработуваат збирни и индивидуални извештаи доставени од здравствените установи, ќе се спроведе софтверска обработка на податоците според утврдените апликативни програми.	x			
1.3	Информација за болест или состојба, зависно од актуелноста во регионот (кардиоваскуларни заболувања);	Ќе се направи детална анализа за состојбата со оваа група на заболувања помеѓу населението во регионот на ЦЈЗ Охрид која ќе биде претставена преку вовед, резултати и заклучни согледувања. На крај ќе бидат дадени и соодветни препораки за намалување на инциденцата и преваленцата од оваа група на заболувања.	x			
1.4	Информација Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи за 2021 година;	Според Извештајот за организационата структура и кадарот во областа на здравството (образец 3-00-60), состојба на 31/12/2021 година, ќе се спроведе систематски попис на севкупниот кадар во здравствените установи на територијата на Центарот за јавно здравје Охрид, кои доставиле Извештај за кадар. Материјалот ќе се достави до Институт за јавно здравје на Р.С.Македонија, во форма на предвидените табели на Извештајот, според мрежата на здравствените установи по општини, одделно.	x			
1.5	Анализа на искористеноста на болничките капацитети во 2021 година за подрачјето на ЦЈЗ Охрид;	Анализата која се изготвува со годишна динамика дава можност за континуирано следење на обемот на ресурсите и ефикасноста на нивното користење во болничката дејност. Анализата ќе е структурирана во неколку поглавја и надополнета со исцрпен табеларен приказ на податоците и користените индикатори за периодот во 2021 година, за трите Општи болници, и трите Специјални болници на територијата на регионот		x		

1.6	Анализа на болнички морбидитет и морталитет за 2021 година;	Анализата која се изготвува со годишна динамика дава можност за сукцесивно следење на болничкиот морбидитет во регионот на ЦЈЗ Охрид. Детално преку одбрани индикатори ќе биде разработен морбидитетот регистриран во болничките установи на секундарно ниво, за населението во охридскиот регион, и стапката на специфичниот морбидитет на хоспитализираните болни.		x		
1.7	Анализа на амбулантно-поликлинички морбидитет за 2021 година;	Анализата ќе биде илустрирана со табели и дијаграми. Содржината која преку одбрани показатели ќе ја отсликува состојбата со морбидитетот во амбулантно-поликлиничката дејност во примарната здравствена заштита на населението ќе се однесува на периодот во 2021 година.			x	
1.8	Информација за вулнерабилна група, зависно од актуелноста и приоритетите за превенција во регионот за 2021 година;	Повеќеспектна информација за училишните деца и младина како посебно вулнерабилна група. Се работи за информација која дава сеопфатен поглед на децата од 6 -7 годишна возраст до 18-19 односно 24 години за студенти. Преку анализата на карактеристиките на оваа возрасна група, понатаму одделно превентивната и куративната здравствена заштита, достапна на територијата на охридскиот регион, се дојдаѓа до заклучни согледувања и препораки за унапредување на здравјето и здравствената состојба на оваа исклучително важна вулнерабилна група во нашиот регион			x	
1.9	Извештај за здравјето на населението на подрачјето што го покрива ЦЈЗ-Охрид за 2021 година;	Извештајот за здравјето на населението ќе биде направен во неколку поглавја и илустриран со повеќе табели и графикони. Содржината ќе е ориентирана детално на демографските прилики, здравјето илустрирано преку одбрани индикатори и здравствените служби, нивните капацитети и обемот на извршена работа. Ќе завршува со заклучоци во кои преку одбрани здравствени индикатори ќе биде сумирана многуаспектната слика за здравјето на населението во Регионот во 2021 година.				x
2	План за работа на советувалиштата		1 квартал	2 квартал	3 квартал	4 квартал
2.1.	Квартален извештај за работата на советувалиштето за откажување од пушење во Центар за јавно здравје Охрид	Советување на лица зависници на тун, изработка на квартални извештаи, како и презентација на добиените резултати согласно потребите на работата.	x	x	x	x
2.2.	Квартален извештај за советувалиштето за сексуално и репродуктивно здравје (СРЗ)	Советување на млади лица, изработка на квартални извештаи, како и презентација на добиените резултати согласно потребите на работата.	x	x	x	x

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

3		Информации поставени на интернет страница и Facebook на ЦЈЗ Охрид	1кв	2кв	3кв	4кв
3.1	Светски ден на рак	Стручен текст, дизајн и објава	x			
3.2	Месец на орално здравје кај децата	Стручен текст дизајн и објава	x			
3.3	Светски ден на ТБЦ	Стручен текст дизајн и објава	x			
3.4	Светски ден на хигиена на раце	Стручен текст дизајн и објава		x		
3.5	Светски ден на физичка активност	Стручен текст дизајн и објава		x		
3.6	Светска недела на доењето	Стручен текст дизајн и објава			x	
3.7	Светски ден на контрацепција	Стручен текст дизајн и објава			x	
3.8	Меѓународен ден на старите лица	Стручен текст, дизајн и објава				x
3.9	Светски ден на менталното здравје	Стручен текст дизајн и објава				x
4		Одбележување на светски денови, недели....	1кв	2кв	3кв	4кв
4.1	Месец на свесност против рак на грло на матка	Изготвување на текст, едукативно предавање, изработка на флаер (видот на активност ќе биде во зависност од условите)	x			
4.2	Месец на борба против рак на дебело црево	Изготвување на текст, едукативно предавање, изработка на флаер (видот на активност ќе биде во зависност од условите)	x			
4.3	Светски ден на здравјето	Изготвување на текст, едукативно предавање, изработка на флаер (видот на активност ќе биде во зависност од условите)		x		
4.4	Светски ден без тутун	Изготвување на текст, едукативно предавање, изработка на флаер (видот на активност ќе биде во зависност од условите)		x		
4.5	Светски ден на срцето	Изготвување на текст, едукативно предавање, изработка на флаер (видот на активност ќе биде во зависност од условите)			x	
4.6	Месец на борба против рак на дојка	Изготвување на текст, едукативно предавање, изработка на флаер (видот на активност ќе биде во зависност од условите) јазик, дизајн, печатење и дистрибуција, ќе се организира кампања				x
4.7	Светски ден на дијабет	Изготвување на текст, едукативно предавање, изработка на флаер (видот на активност ќе биде во зависност од условите)				x
5		Едукативни предавања	1кв	2кв	3кв	4кв
5.1	Едукативни предавања за општата популација (превенција на хронични незаразни заболувања -кардиоваскуларни заболувања, шеќерна болест, малигни заболувања, болести на зависност,	Едукативни предавања во различни средини	x	x	x	x

5.2	Едукативни предавања во образовни институции (здрав стил на живот-физичка активност, здрава исхрана, лична хигиена и орално здравје, превенција на зависности, контрола на стрес, решавање на конфликтни ситуации, безбедност во секојдневниот живот, сексуално и репродуктивно здравје и планирање на семејство, СПИ)	Едукативни предавања во образовни средини	38	68	68	68
-----	--	---	----	----	----	----

6		Рок на извршување и количини			
Предвидени активности за Годишни збирни евиденции за кадар, работа и утврдени заболувања од здравствените установи на подрачјето на охридскиот регион за 2022 година (според состојбата во 2020 и 2021)		1 квартал	2 квартал	3 квартал	4 квартал
6.1	Број на збирни извештаи по тромесечие 2021 (Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес)	1160	2206	1027	944
6.2	Број на изготвени збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за второ полугодие 2020	1446			
6.3	Број на прибрани годишни збирни извештаи за кадар и здравствени установи за 2020 со логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци	244			
6.4	Број на прибрани збирни извештаи за кадар и посети за прво тромесечие 2021 со логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци		785		
6.5	Број на изготвени збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за трето тромесечие 2021				1027
6.6	Број на изготвени полугодишни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања во прво полугодие 2021			1348	
6.7	Број на стручно-методолошки увиди во здравствени установи и анкетни истражувања кои се однесуваат на квалитет на 33 и задоволство на здравствени работници и пациенти	3	3	3	3

7		број	Рок на изработка и доставување			
Табела 5			1 квартал	2 квартал	3 квартал	4 квартал
Индивидуални евиденции за 2022 (според состојбата во 2020 и 2021 година)						
7.1	Пријава на малигна неоплазма - обр.бр.3-35-86	78	27	12	12	27
7.2	Индивидуален извештај за шеќерна болест - обр.бр.МЗС - 02	2793	1751	474	275	293
7.3	Индивидуален извештај за исхемична болест на срцето - обр.бр.МЗС - 03	75	4	68	1	2
7.4	Индивидуален извештај за бубрежна инсуфициенција - обр. бр. МЗС - 04	68	22	34	11	1
7.5	Индивидуален извештај за психози обр. бр. МЗС - 05	12	12			
7.6	Индивидуален извештај за алкохолизам и други зависности - обр. бр.МЗС - 06	4	4			
7.7	Пријава на професионална болест и на лице заболело или оштетено од професионална болест обр.бр. МЗС 3-36-86					
7.8	Индивидуален извештај за ревматска треска обр. бр. МЗС - 08					
7.9	Индивидуален извештај за интоксикација обр.бр. МЗС - 09					

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

7.10	Индивидуален извештај за сообраќајна траума - обр.бр. МЗС-10					
7.11	Пријава за несреќа на работа (обр.ЕТ-8)					
7.12	Извештај за стационарно лекувано лице	23789	5923	5422	6244	6200
7.13	Пријава за породување	730	162	190	233	145
7.15	Пријава за абортус	13				13
	ВКУПНО	27562	7905	6200	6776	6669

ПРИЛЕП

Промоција и следење на болести и Здравствена статистика и публицистика

I СОЦИЈАЛНО-МЕДИЦИНСКА ДЕЈНОСТ СО ПРОМОЦИЈА НА ЗДРАВЈЕ

Ред. бр.	Активност	Обем на работа	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
1	Подготовка на стручен материјал					
1.1.	Годишен извештај за евалуација на Националната годишна програма за јавно здравје за 2021 година од ЦЈЗ Прилеп	Во извештајот се дадени и прикажани активностите реализирани од Ц.Ј.З.-Прилеп, според Националната годишна програма за јавно здравје	x			
1.2.	План за работа по Националната годишна програма за јавно здравје од ЦЈЗ Прилеп за 2022 година	Планирање на програмски задачи, изготвување на план	x			
1,3	Информација за малигни неоплазми на подрачјето на Ц.Ј.З.-Прилеп за 2021 година	Според податоци кои се добиваат и обработуваат од здравствените установи, ќе се изготви Информација во која ќе се прикажи состојбата со малигните заболувања на подрачјето на центарот, ќе се дадат препораки за превенција и рано откривање на истите.	x			
1,4	Анализа на болничкиот морталитет и морбидитет на подрачјето на Ц.Ј.З.-Прилеп за 2021 година	Од прибраните и обработени податоци од општа болница Прилеп, ќе се изготви Анализа за лекувани болни и остварени болнички денови според групи на болести и одделни болести, по пол и возраст		x		
1,5	Анализа за искористеноста на болничките капацитети во Општа болница-Прилеп во 2021 година	Прибирање на податоци од општа болница Прилеп и изготвување на Анализа во која ќе биде прикажана структурата на болничките постели по болнички одделенија, кадарот во бројот на лекувани болни и остварени болнички денови, и како и други индикатори на болничката дејност.		x		
1,6	Анализа на амбулантно - поликлинички морбидитет на подрачјето на Ц.Ј.З.-Прилеп за 2021 година	Прибирање на податоци за амбулантно-поликлинички морбидитет, и изготвување на анализа во која ќе биде прикажан регистрираниот амбулантно-поликлинички морбидитет во дејноста општа медицина, во дејноста здравствена заштита на деца, здравствена заштита на училишни деца и младаина, здравствена заштита на жени и во стоматолошката дејност			x	

1,7	Информација за збиен извештај за вработен кадар во здравствените установи за подрачјето на ЦЈЗ Прилеп за 2021 година	Од прибраните извештати за организациона структура и кадар од здравствените установи на подрачјето на ЦЈЗ-Прилеп, ќе биде изготвена Информација за кадар на подрачјето на центарот.			x	
1,8	Извештај за здравјето на населението на подрачјето на ЦЈЗ -Прилеп за 2021 година	Во оваа информација се прикажуваат демографските карактеристики на населението, здравствената состојба, организираноста на здравствената служба, се нотираат јавно-здравствени проблеми и се предлагаат мерки и препораки со цел надминување на истите и подобрување на здравствената состојба на населението и организираноста на здравствената служба на подрачјето на центарот.				x
1,90	Информација за здравјето на старите лица на подрачјето на Ц.Ј.З Прилеп за 2021 година	Ќе се прикажи регистрираниот морбидитет на старите лица во амбулантно-поликлиничката и болничко-стационарна дејност на подрачјето на центарот				x
План за работа во Советувалишта за откажување од пушење и за сексуално и репродуктивно здравје			I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
2.1.	Советување на лица зависници од тутун.	Изготвување на квартални извештаи, како и презентација на добиените резултати согласно потребите на работата.	x	x	x	x
2.2.	Советување на млади лица.	Изготвување на квартални извештаи, како и презентација на добиените резултати согласно потребите на работата.	x	x	x	x
Информации поставени на интернет страница и Facebook на ИЈЗ			I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
3,1	Светски ден на орално здравје	Стручен текст, дизајн и објава	x			
3,2	Светски ден на ТБЦ	Стручен текст, дизајн и објава	x			
3,3	Светски ден на хигиена на раце	Стручен текст, дизајн и објава		x		
3,4	Светски ден на физичка активност	Стручен текст, дизајн и објава		x		
3,5	Светска недела на доењето	Стручен текст, дизајн и објава			x	
3,6	Светски ден на контрацепција	Стручен текст, дизајн и објава			x	
3,7	Меѓународен ден на старите лица	Стручен текст, дизајн и објава				x
3,8	Светски ден на менталното здравје	Стручен текст, дизајн и објава				x
3,9	Светски ден на дијабет	Стручен текст, дизајн и објава				x
4	Одбележување на светски денови, недели....		I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
4,1	Месец на свесност против рак на грло на матка	изготвување на текст, одржување на едукативно предавање, (видот на активност ќе биде реализиран во зависност од условите)	x			
4,2	Месец на борба против рак на дебело црево	изготвување на текст, одржување на едукативно предавање, (видот на активност ќе биде реализиран во зависност од условите)	x			

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

4,3	Светски ден на здравјето	изготвување на текст, одржување на едукативно предавање, (видот на активност ќе биде реализиран во зависност од условите)		x		
4,4	Светски ден без тутун	изготвување на текст, одржување на едукативно предавање, (видот на активност ќе биде реализиран во зависност од условите)		x		
4,5	Светски ден на срцето	изготвување на текст, одржување на едукативно предавање, (видот на активност ќе биде реализиран во зависност од условите)			x	
4,6	Месец на борба против рак на дојка	изготвување на текст, одржување на едукативно предавање, (видот на активност ќе биде реализиран во зависност од условите)				x
4,7	Светски ден на дијабет	изготвување на текст, одржување на едукативно предавање, (видот на активност ќе биде реализиран во зависност од условите)				x
5	Предвидени едукативни предавања		I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
			количина	количина	количина	количина
5,1	Едукативни предавања за општата популација (превенција на хронични масовни заболувања -кардиоваскуларни заболувања, шеќерна болест, малигни заболувања, болести на зависност, повреди и насилство, здрав стил на живот и здрава исхрана)	Ќе се реализираат едукативни предавања за општа популација во разни средини	4	4	4	4
5,2	Едукативни предавања во образовни институции(здрав стил на живот-физичка активност, здрава исхрана, лична хигиена и орално здравје, превенција на зависности, контрола на стрес, решавање на конфликтни ситуации, безбедност во секојдневниот живот,сексуално и репродуктивно здравје и планирање на семејство, СПИ)	Ќе се реализираат едукативни предавања во образовни институции, во предучилишни установи, основни и средни училишта	60	60	60	60

II ЗДРАВСТВЕНА СТАТИСТИКА И ИНФОРМАТИКА

6	Предвидени активности од делот на Здравствената статистика и информатика за збирни извештајни податоци од примарната и секундарна здравствена заштита над кои е извршена логична и математичка контрола:		Рок на извршување и количина
---	--	--	------------------------------

			I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
6,1	Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес од збирните извештаи по тромесечје 2022 год (Внес и статистичка обработка на податоци)		1410	1254	1254	1254
6,2	Изготвување на збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за II полугодие 2021 год		874			
6,3	Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола, компјутерски внес и обработка на податоци од годишни збирни извештаи за кадар и здравствени установи за 2021 година		212			
6,4	Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола, компјутерски внес и обработка на податоци за збирни извештаи за кадар и посети за I тромесечие 2022 год.			644		
6,5	Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола, компјутерски внес и обработка на податоци за збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за II тромесечие 2022 год.				1254	
6,6	Изготвување на полугодишни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за I полугодие 2022 год				874	
6,7	Стручно-методолошки увиди во здравствени организации и Анкетни истражувања кои ќе се однесуваат на квалитетот на 33 и задоволства на здравствените работници и пациентите		16	16	16	16
	7.ПРИБИРАЊЕ, ОБРАБОТКА НА ИНДИВИДУАЛНИ ЕВИДЕНЦИИ И НИВНО ДОСТАВУВАЊЕ ДО ИЈЗ- СКОПЈЕ И МОЈ ТЕРМИН (според состојба од 2021 година)		Рок на прибирање, обработка и доставување по квартали			
			I	II	III	IV
1	Пријава на малигна неоплазма - обр. бр.3-35-86	573	114	358	74	27
2	Индивидуален извештај за шеќерна болест - обр.бр.МЗС - 02	5049	4047			1002
3	Индивидуален извештај за исхемична болест на срцето - обр.бр.МЗС - 03	1148	208	707	200	33
4	Индивидуален извештај за бубрежна инсуфициенција - обр. бр. МЗС - 04	85	85			
5	Индивидуален извештај за психози обр. бр. МЗС - 05	251	29	173	38	11

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

6	Индивидуален извештај за алкохолизам и други зависности - обр.бр.МЗС - 06	194	26	140	17	11
7	Пријава на професионална болест и на лице заболено или оштетено од професионална болест обр.бр. МЗС 3-36-86					
8	Индивидуален извештај за ревматска трска обр. бр. МЗС - 08					
9	Индивидуален извештај за интоксикација обр.бр. МЗС - 09	2		2		
10	Индивидуален извештај за сообраќајна траума - обр.бр. МЗС-10	17	6	9		2
11	Пријава за несреќа на работа (обр. ЕТ-8)					
12	Извештај за стационарно лекувано лице	7375	1840	2295	1360	1880
13	Пријава за породување	570	111	158	156	145
	ВКУПНО	15281	6476	3844	1850	3111

СКОПЈЕ

Промоција и следење на болести

	Активност	Обем на работа	I	II	III	IV
	Подготовка на стручен материјал					
1.1.	Извештај за реализирана Програма за јавно здравје во 2021	изработка на извештај	x			
1.2	Анализа на болнички морбидитет и морталитет во Скопски регион за 2021	подготовка на публикација			x	
1.3	Предлог-Национална годишна програма за јавно здравје во РСМ за 2023	Подготовка на Предлогот за Програмата за јавно здравје во 2023				x
1.4	Извештај за здравјето на населението во Скопскиот регион во 2021 година	подготовка на публикација				x
	Изработка на стручни материјали со предлози за организација и функционирање на здравствени установи согласно национални и светски стандарди					
2.1.	Квартален извештај за работата на советувалиштата за откажување од пушење во Центар за јавно здравје – Скопје	подготовка на квартални извештаи	x	x	x	x
2.2.	Квартален извештај за советувалиштата за сексуално и репродуктивно здравје (СРЗ)	изготвување на квартални извештаи. Подготовка на презентација	x	x	x	x
2.3	Статистички податоци European Health for All database (HFA-DB),	прибирање на податоците, контрола, изготвување на индикатори, внес на индикаторите во соодветна табела и испраќање до С30 за HFA -DB			x	
	Подготовка на стручен промотивен материјал					
3.1	Брошура - „Физичка активност“	ќе се подготви стручен материјал за физичка активност, дизајн на брошура, печатење и дистрибуција на брошурата	x			

3.2	Брошура - „Контрола на висок крвен притисок“	Ќе се подготви стручен материјал за дијабет, дизајн на брошура, печатење и дистрибуција на брошурата			X	
3.2	Брошура - "Дијабет"	Ќе се подготви стручен материјал за дијабет, дизајн на брошура, печатење и дистрибуција на брошурата		X		
Информации поставени на интернет страница						
4.1	Европска недела за превенција на рак на грло на матка	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава	X			
4.2	Светски ден на рак	Стручен текст, преведени на албански јазик, дизајн и објава	X			
4.3	Месец на орално здравје кај децата	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава	X			
4.4	Светски ден на бубрег	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава	X			
4.5	Светски ден на ТБЦ	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава	X			
4.6	Светски ден на хигиена на раце	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		X		
4.7	Светски ден на физичка активност	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		X		
4.8	Меѓународен ден на сестринство	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		X		
4.9	Светски ден на семејство	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		X		
4.10	Меѓународен ден на невини деца-жртви на агесија	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		X		
4.11	Светски ден против злоупотреба на детски труд	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		X		
4.12	Светски ден на крводарителство	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		X		
4.13	Светски ден на борба против дроги	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		X		
4.14	Светска недела на доењето	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава			X	
4.15	Меѓународен ден на младите	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава			X	
4.16	Светски ден на контрацепција	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава			X	
4.17	Меѓународен ден на старите лица	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				X
4.18	Светски ден на менталното здравје	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				X
4.19	Меѓународен ден против сиромаштија	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				X

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

4.20	Светски ден против остеопороза	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
4.21	Светски ден на дијабет	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
4.22	Светски ден на предвремено родени деца	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
4.23	Светски ден на детето	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
4.24	Светски ден на лицата со посебни потреби	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
4.25	Светски ден на универзална здравствена покриеност	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
Одбележување на светски денови, недели....						
	Месец на свесност против рак на грло на матка		x			
5.1	Месец на борба против рак на дебело црево		x			
5.2	Светски ден на здравјето			x		
5.3	Светски ден без тутун			x		
5.4	Светски ден на срцето				x	
5.5	Месец на борба против рак на дојка					x
5.6	Месец на машко здравје- против рак на простата					x

СТРУМИЦА

Промоција и следење на болести

Р.б.	Активност	Обем на работа	I	II	III	IV
1	Подготовка на стручен материјал					
1.1.	Извештај за реализирана Програма за јавно здравје во 2021	Овој извештај има за цел да ги сумира активностите на Одсекот за социјална медицина при ЦЈЗ - Струмица во текот на 2021 година а во согласност со задачите набележани во Националната годишна програма за јавно здравје. В него детално се опишани сите задачи кои се завршени од страна на одсекот за Социјална медицина при ЦЈЗ – Струмица за цела 2021 година	x			
1.2.	Анализа на болнички капацитети за подготвеност во кризи и вонредни состојби	Оваа анализата се изготвува со годишна динамика и дава можност за континуирано следење на обемот на ресурсите и ефикасноста на нивното користење во болничката дејност. Публикацијата е структурирана во неколку поглавја и надополнета со исцрпен Табеларен приказ на податоците и користените индикатори за периодот во 2021 година, за Општата болница во Струмица и за секое одделение поделно.		x		

1.3.	Анализа на болнички морбидитет и морталитет во РСМ 2021г	Анализата се изготвува со годишна динамика И дава можност за sukcesивно следење на болничкиот морбидитет во Регионот на ЦЈЗ Струмица. Повеќестранно и табеларно, споредено за повеќе години наназад и со одбрани индикатори се разработува морбидитетот регистриран во болничките установи на секундарно ниво, за жителите на Струмичкиот регион, за жителите на градот Струмица, вкупно, и одделно за секоја општина. Морталитетот се прикажува на ниво на Регион.				x	
1.4.	- ГОДИШЕН ПЛАН ЗА РАБОТА НА ОДСЕКОТ ПО СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА ЗА ЦЕЛА 2022 ГОДИНА	Цел на овој план е да се организираат работните задачи на лицата вработени во Одсекот за Социјална медицина при ЈЗУ ЦЈА – Струмица.	x				
1.5.	ИНФОРМАЦИЈА ЗА БОЛЕСТИТЕ НА ЗАВИСНОСТ И АЛКОХОЛИЗАМ УТВРДЕНИ КАЈ НАСЕЛЕНИЕТО ВО СТРУМИЧКИОТ РЕГИОН ВО 2021 ГОДИНА	Оваа информација има за цел да ја отслика состојбата во врска со болестите на зависност и алкохолизам кај струмичкото население во 2021 година.	x				
1.6.	ИЗВЕШТАЈ ЗА ВРАБОТЕН КАДАР ВО ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСТАНОВИ ЗА 2021 ГОДИНА НА НИВО НА ЈЗУ ЦЈЗ - СТРУМИЦА	Овој извештај има за цел да ја покаже организационата структура и кадарот во областа на здравството (образец 3-00-60), состојба на 31/12/2021 година, така што, спроведен е систематски попис на севкупниот кадар во здравствените установи на територијата на Центарот. Извештајот се прави во форма на сеопфатни табели, според мрежата на здравствените установи по општини, одделно.	x				
1.7.	ИЗГОТВУВАЊЕ И ИНФОРМАЦИЈА ЗА ЛИЦА СО ПОСЕБНИ ПОТРЕБИ ЗА 2021 ГОДИНА НА ПОДРАЧЈЕТО НА СТРУМИЦА	Оваа информација се изготвува за да даде сеопфатен поглед на лицата со посебни потреби, се опишуваат кои се нивните права, колку лица има пријавено во Центрите за социјални грижи и што е превземено за нивна помош и социјализирање.					x
1.8.	АНАЛИЗА НА АМБУЛАНТНО-ПОЛИКЛИНИЧКИОТ МОРБИДИТЕТ ЗА 2021 ГОДИНА НА НИВО НА ЈЗУ ЦЈЗ - СТРУМИЦА	Оваа анализа се изготвува на повеќе страни и преку детални табели и графикони за одбрани показатели ја отсликува состојбата со морбидитетот во амбулантно-поликлиничката дејност во примарната здравствена заштита на населението за периодот во 2021 година.				x	
1.9.	Извештај за здравјето на населението во РСМ во 2021 година	Извештајот за здравјето на струмичкото население е испишан на повеќе страни страни, во неколку поглавја и илустриран со повеќе табели и графикони. Содржината е ориентирана детално на демографските прилики, здравјето илустрирано преку одбрани индикатори и здравствените служби, нивните капацитети и обемот на извршена работа. Преку согледување на состојбите, приоритетните здравствени проблеми и потребите за здравствена заштита на населението во Струмичкиот регион, е во функција на систематско и планско преземање на мерки за подобрување на здравствената состојба на населението.					x

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

2		Изработка на стручни материјали со предлози за организација и функционирање на здравствени установи согласно национални и светски стандарди					
	2.1.	Квартален извештај за работата на советувалиштата за откажување од пушење во Центарот за јавно здравје - Струмица		x	x	x	x
	2.2.	Квартален извештај за советувалиштата за сексуално и репродуктивно здравје (СПЗ)		X	X	X	X
3		Информации поставени на интернет страница и Facebook на ЦЈЗ Струмица					
	3.1.	Светски ден на рак	Стручен текст и постер	x			
	3.2.	Светски ден на бубрег	Стручен текст и постер	x			
	3.3.	Светски ден на орално здравје	Стручен текст и постер	x			
	3.4.	Светски ден на хигиена на раце	Стручен текст и постер		x		
	3.5.	Светски ден на физичка активност	Стручен текст и постер		x		
	3.6.	Светски ден на борба против дроги	Стручен текст и постер		x		
	3.7.	Светски ден на менталното здравје	Стручен текст и постер				x
	3.8.	Светски ден на дијабет	Стручен текст и постер				x
	3.9.	Светски ден на детето	Стручен текст и постер				x
	3.10.	Светски ден на лицата со посебни потреби	Стручен текст и постер				x
	3.11.	Светски ден на универзална здравствена покриеност	Стручен текст и постер				x
4		Одбележување на светски денови, недели....					
	4.1.	Месец на свесност против рак на грло на матка	Ќе се превземе флаер од ИЈЗ на МК и ќе биде дистрибуиран до сите здравствени ординации, како и постери кои ќе бидат закачени на видни места за граѓаните	x			
	4.2.	Месец на борба против рак на дебело црево	Ќе се превземе флаер од ИЈЗ на МК и ќе биде дистрибуиран до сите здравствени ординации, како и постери кои ќе бидат закачени на видни места за граѓаните	x			
	4.3.	Светски ден на здравјето	Ќе се превземе флаер од ИЈЗ на МК и ќе биде дистрибуиран до сите здравствени ординации, како и постери кои ќе бидат закачени на видни места за граѓаните		x		
	4.4.	Светски ден без тутун	Ќе се превземе флаер од ИЈЗ на МК и ќе биде дистрибуиран до сите здравствени ординации, како и постери кои ќе бидат закачени на видни места за граѓаните		x		
	4.5.	Светски ден на срцето	Ќе се превземе флаер од ИЈЗ на МК и ќе биде дистрибуиран до сите здравствени ординации, како и постери кои ќе бидат закачени на видни места за граѓаните			x	
	4.6.	Месец на борба против рак на дојка	Ќе се превземе флаер од ИЈЗ на МК и ќе биде дистрибуиран до сите здравствени ординации, како и постери кои ќе бидат закачени на видни места за граѓаните				x
	4.7.	Месец на машко здравје-против рак на простата	Ќе се превземе флаер од ИЈЗ на МК и ќе биде дистрибуиран до сите здравствени ординации, како и постери кои ќе бидат закачени на видни места за граѓаните				x

5	РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМА ЗА РАНА ДЕТЕКЦИЈА НА МАЛИГНИ ЗАБОЛУВАЊА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ЗА 2022 ГОДИНА					
5.1.	Организиран скрининг на карцином на грло на матка кај жените	Согласно програмските активности предвидени во Програмата за рана детекција на малигните заболувања, Одсекот ќе спроведува кампања преку изготвен пропаганден материјал, и ќе прибира квартални извештаи за направени ПАП тестирања според програмата од матичните гинеколози на територијата на ЈЗУ ЦЈЗ – Струмица и врз база на тие извештаи ќе изготвува квартални извештаи кои ќе бидат испратени во ИЈЗ	x	x	x	x
6	Здравствена промоција – здравствено воспитување					
6.1.	КООРДИНИРАНА ЗДРАВСТВЕНО-ВОСПИТНА АКТИВНОСТ НАСОЧЕНА КОН ЦЕЛНИ ГРУПИ НА ТЕРИТОРИЈАТА НА ЦЕНТАРОТ	Оваа активност се реализира квартално преку работа на терен во училишните установи	x	x	x	x

ТЕТОВО

Промоција и следење на болести

Ред. бр.	Активност	Обем на работа	I	II	III	IV
1	Подготовка на стручен материјал					
1.1.	Годишен Извештај за реализирана Програма за јавно здравје во 2021	Ќе се изработи Извештај од Одделението за Социјална медицина. Ќе се изврши координација на одделенијата, прибирање извештаи од 4 - те ОДД, комплетирање на извештајот и подготовка на пропратно писмо	x			
	План за работа / реализација на Националната годишна програма за јавно здравје во 2022 година	Ќе се организира состанок, ќе се дефинираат активностите и ќе се подготви Планот за работа/ реализација на Програмата за јавно здравје во 2022 согласно одобрените буџетски средства за тековната година	x			
1,2	Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи за 2021 година	Изработка на Збирен извештај, според Извештајот за организационата структура и кадарот во областа на здравството (образец 3-00-60), состојба на 31/12/2021 година, ќе се спроведе систематски попис на севкупниот кадар во здравствените установи на територијата на Центарот за јавно здравје Тетово, од ЗУ кои доставиле Извештај за кадар. Материјалот ќе се достави до Институт за јавно здравје на РСМ, во форма на предвидените табели на Извештајот, според мрежата на здравствените установи по општини, одделно.		x		

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

1,3	Анализа за искористеноста на болничките капацитети во здравствените установи за 2021 година	Анализата која се изготвува со годишна динамика дава можност за континуирано следење на обемот на ресурсите и ефикасноста на нивното користење во болничката дејност. Анализата ќе е структурирана во неколку поглавја и надополнета со исцрпен табеларен приказ на податоците и користените индикатори за периодот во 2021 година, за трите болници (Општа болница Гостивар, Клиничка болница Тетово и Специјална болница Лешок	x			
1,4	Анализа на амбулантно - поликлинички морбидитет за 2021 год.	Изработка на Анализа која ќе биде илустрирана со табели и дијаграми. Содржината која преку одбрани показатели ќе ја отсликува состојбата со морбидитетот во амбулантно-поликлиничката дејност во примарната здравствена заштита на населението ќе се однесува на периодот во 2021 година.			x	
1,5	Анализа на болнички морталитет и морбидитет за 2021 год.	На прибраните податоци од болниците по однос на лекувани болни и остварени болнички денови според групи на болести и одделни болести, по пол и возраст во подрачјето на ЦЈЗ Тетово за 2021г ќе се прави контрола, статистичка обработка, анализа, табеларен и графички приказ на истите и подготовка на публикација.			x	
1,6	Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи за прв и втор квартал 2021 година	Изработка на збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи за прв и втор квартал 2021 година од Здравствените установи во регионот кои доставиле извештаи за кадар.			x	
1,7	Извештај за здравјето на населението на подрачјето што го покрива ЦЈЗ за 2021	Ќе се пристапи кон стручна подготовка на одделните поглавја во Извештајот од сите одделенија во ЦЈЗ кои опфаќаат демографски и социо-економски карактеристики на населението, стил на живот на граѓаните, состојба со ризик факторите, морбидитет и морталитет од заразни и незаразни болести, фактори од животната средина, организација и функционирање на здравствениот систем. Ќе следат координација, контрола на изработка на извештај, печатење и подготовка на пропратно писмо				x
	Предлог-Национална годишна програма за јавно здравје во ЦЈЗ за 2023	Ќе се организира состанок, ќе се дефинираат програмските задачи и ќе се подготви Предлогот за Програмата за јавно здравје во 2023				x

1,8	Информација за болест или состојба по избор на секој Центар, во зависност од актуелноста, односно застапеноста во регионот во 2021 - Информација за состојбата со респираторни болести во регионот што го покрива Центарот за јавно здравје Тетово во 2021 година	Изработка на Информација. Ќе се направи детална анализа за состојбата со оваа група на заболувања помеѓу населението во регионот на ЦЈЗ Тетово која ќе биде претставена преку вовед, резултати и заклучни согледувања. На крај ќе бидат дадени и соодветни препораки за намалување на инциденцата и преваленцата од оваа група на заболувања.	x			
1,9	Информација за една вулнерабилна група, по избор на секој Центар, во зависност од актуелноста и приоритетите за превенција во регионот 2021год - Информација за младина од 18-30 години на подрачјето што го покрива Центарот за јавно здравје Тетово	Повеќе аспектна информација за младина од 18-30 години на подрачјето на ЦЈЗ Тетово како посебно вулнерабилна група. Се работи за информација која дава сеопфатен поглед на младите, преку анализа на карактеристиките на оваа возрасна група, понатаму одделно превентивната и куративната здравствена заштита, достапна на територијата на Тетовскиот регион, се дојдаѓа до заклучни согледувања и препораки за унапредување на здравјето и здравствената состојба на оваа исклучително важна вулнерабилна група во нашиот регион				x
2	Одбележување на светски ден, недела, месец...					
2.1.	Светски ден на борба против малигни заболувања	Ќе се подготви стручен материјал, ќе се преведе на албански јазик и ќе се организира предавање	x			
2,2	Светски ден на борба против пушење	Ќе се подготви стручен материјал, ќе се преведе на албански јазик и ќе се организира предавање		x		
2,3	Светски ден на срцето	Ќе се подготви стручен материјал, ќе се преведе на албански јазик и ќе се организира предавање			x	
2,4	Светски ден на борба против СИДА-та	Ќе се подготви стручен материјал, ќе се преведе на албански јазик и ќе се организира предавање				x
3	Одржување на едукативни предавања					
3,1	1. Одржување на предавања за општа популација за превенција на акутни и хронични незаразни болести * Заболувања на Кардиоваскуларен систем, Дијабет, Малигни заболувања, Правилен стил на живот и правилна исхрана и др.	Едукативни предавања во различни средини	2	2	2	2

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

	3,2	Едукативни предавања во образовни институции (здрав стил на живот- физичка активност, здрава исхрана, лична хигиена и орално здравје, превенција на зависности, контрола на стрес, решавање на конфликтни ситуации, безбедност во секојдневниот живот, сексуално репродуктивно здравје и планирање на семејство, СПИ)	Едукативни предавања во образовни средини	2	2	2	2
4		Дистрибуција на пропаганден материјал и дневница за дистрибутери (еднократно)	Се доставуваат од ИЈЗ Скопје	500	500	500	500
5		Подготовка и печатење на едукативен материјал	Во координација со ИЈЗ	1	1	1	1
6		Информации поставени на интернет страница и Facebook на ЦЈЗ Тетово					
	6,1	Европска недела за превенција на рак на грло на матка	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава	x			
	6,2	Светски ден на рак	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава	x			
	6,3	Месец на орално здравје кај децата	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава	x			
	6,4	Светски ден на орално здравје	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава	x			
	6,5	Светски ден на борба против пушење	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		x		
	6,6	Светски ден на хигиена на раце	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		x		
	6,7	Светски ден на физичка активност	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава		x		
	6,8	Светски ден на срцето	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава			x	
	6,9	Светски ден на дијабет	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
	6,1	Светски ден на борба против СИДА-та	Стручен текст преведен на албански јазик, дизајн и објава				x
7		Активности во советувалиште за откажување од пушење и советувалиште за сексуално и репродуктивно здравје					
	7,1	Квартален извештај за работата на советувалиштето за откажување од пушење	Советување на лица зависници на тутун за откажување од пушење, изработка на квартални извештаи, како и презентација на добиените резултати согласно потребите на работата.	2	2	2	2
	7,2	Квартален извештај за работата на советувалиштето за сексуално и репродуктивно здравје (СРЗ)	Советување на млади лица за сексуално и репродуктивно здравје, изработка на квартални извештаи, како и презентација на добиените резултати согласно потребите на работата.	2	2	2	2

Здравствена статистика и публицистика

Red. Br	АКТИВНОСТИ	I	II	III	IV
1.	Статистичка обработка на здравствени податоци				
	1. Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од збирните извештаи по тромесечие 2022	1540			
	2. Изготвување на збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за второ полугодие 2021	5799			
	3. Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од годишни збирни извештаи за кадар и здравствени установи за 2021 година од збирните извештаи по тромесечие 2022	993			
	4. Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од збирните извештаи за кадар и посети за прво тромесечие 2022 година.		892		
	5. Изготвување на полугодишни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања и состојби за прво полугодие 2022			2680	
	6. Прибирање и вршење на логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од збирните извештаи за кадар и посети за трето тромесечие 2022 година.				1301
	7. Прибирање на индивидуални евиденции за декември 2021, јануари - февруари 2022, вршење на логичка контрола и компјутерски внес на податоци	4822	2310	3236	3329
	8. Обработка на пријави за ХНБ	946	831	942	3038
	9. Стручно-методолошки увиди во здравствени установи и анкетни истражувања кои се однесуваат на квалитет на ЗЗ и задоволство на здравствени работници и пациенти	4	4	4	4
2.	Изготвување на публикација „Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи за 2021 година“		1		

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

Промоција и следење на болести

Реден бр.	Активност	Обем на работа	I	II	III	IV
1	Подготовка на стручен материјал					
1.1.	Годишен извештај за реализација на Национална годишна програма за јавно здравје за 2021 година, служба за Социјално – медицинска дејност при ЈЗУ Центар за јавно здравје - Штип	Службата за социјална медицина при ЈЗУ Центар за јавно здравје – Штип прибираше, обработуваше и анализираше податоци на подрачјето кое го покрива ЈЗУ ЦЈЗ Штип (општина Штип, Радовиш, Пробиштип, Конче и Карбинци). Во текот на 2021 година ги реализирше програмските задачи и активности во доменот на Социјално-медицинската дејност со здравствена статистика и промоција на здравјето, а во согласност со Националната годишна програма за јавно здравје во Република Северна Македонија за 2021 година.	x			
1.2.	План за работа за 2022 година (Социјално-медицинска дејност) во ЈЗУ Центар за јавно здравје - Штип	Согласно Националната годишна програма за јавно здравје во Република Северна Македонија за 2022 година, социјално-медицинската дејност во 2022 година ќе ја следи здравствената состојба на населението, системот и организација на здравствена заштита, ќе планира, програмира, прибира, обработува, анализира и евалуира податоци од здравствената статистика и ќе се предлага мерки за решавање на здравствените проблеми на населението, утврдувајќи ги протоа приоритетите за задоволување на потребите и подобрување на здравствената состојба на населението на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ Штип.	x			
1.3.	Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи за 2021 година	Врз основа прибраните годишни збирни извештаи за кадар од јавните и приватните здравствени установи ќе се изготви збирен извештај за кадровата структура во здравствените установи за 2021 година со која располага подрачјето на ЦЈЗ Штип	x			

1.4.	Анализа за искористеноста на болничките капацитети во здравствените установи во 2021 година на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ Штип	Ќе се направи публикација во која ќе има детален приказ за искористеноста на капацитетите во ЈЗУ Клиничка болница Штип, во однос на болнички постели, просечно колкав е вкупниот број на кревети на еден лекар на одделението, колкав е бројот на лекувани пациенти и бројот на болнички денови со што ќе се направи увид во стапката на искористеност на капацитетите		x		
1.5.	Анализа на болничкиот морбидитет и морталитет за 2021 година на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ Штип	Целта на оваа Анализа е да се прикаже состојбата на болничката здравствена заштита на подрачјето на ЦЈЗ Штип за 2021 година, преку здравствено-статистичка обработка на податоците и со пресметување на одбрани показатели ќе се прикаже болничкиот морбидитет и морталитет кој беше специфичен за 2021 година поради пандемијата со КОВИД -19.		x		
1.6.	Анализа на амбулантно–поликлиничкиот морбидитет за 2021 година на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ Штип	Анализата на амбулантно –поликлиничкиот морбидитет за 2021 година има основна цел да го прикаже морбидитетот во ординациите од Примарна здравствена заштита за 2021 година. За таа цел ќе се обработат субтоталите од соодветните дејности (општа медицина, здравствена заштита на деца, училишни деца и младина итн.). Врз основа на добиените сознанија ќе се донесат заклучоци и секако предложат соодветни мерки за подобрување на функционирањето на примарната здравствена заштита на населението во идниот период.			x	
1.7.	Збирен извештај за кадар вработен во установи од областа на здравството во I полугодие 2022 година	Со овој збирен извештај за кадар во установите ќе се даде приказ и оценка за развиеноста на здравствената мрежа на подрачјето на Центарот за јавно здраје - Штип. Воедно ќе се даде целосен преглед на вработените здравствени работници и здравствени соработници како и административно - техничкиот кадар. Врз основа на демографските карактеристики извештајот има за цел да даде и оценка за стандардите со обезбеден кадар во одделните дејности од примарна и секундарна здравствена заштита.			x	

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

1.8.	Информација за болест или состојба во зависност од актуелноста во регионот за 2021 година на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ Штип	Во оваа информација ќе се користат стандардни збирни извештаи од амбулантно – поликлиничка дејност од службата за општа медицина, здравствена заштита на деца, здравствена заштита на училишни деца и младина за општините кои ги покрива Центарот за јавно здравје –Штип, како и индивидуалниот извештај за болничко – стационарно лекувано лице од болничка здравствена заштита (Клиничка болница – Штип). Податоците ќе бидат прикажани табеларно и графички преку избрани статистички индикатори.			x	
1.9.	Извештај за здравјето на населението во 2021 година на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ Штип	Овој извештај е групирани и прикажан во неколку поглавја поради негивиот обем. Истите се однесуваат на официјални податоци за демографската и виталната статистика од Државен завод за статистика на Република Северна Македонија и одредени податоци кои се изведени со проекции во службата за Социјална медицина – ЦЈЗ Штип. Воедно се прикажани одредени индикатори кои се користат во мерењето и проценката на здравствената состојба на населението.				x
1.10.	Информација за здравствената состојба на една вулнерабилна група – стари лица за 2021 година на подрачјето што го покрива ЈЗУ ЦЈЗ Штип	Со оваа информација ќе се прикажат демографските карактеристики на една вулнерабилна група, во овој случај испланирана е вулнерабилната група за стари лица. При тоа ќе се прикаже здравствената состојба на оваа вулнерабилна група преку анализа на амбулантно-поликлиничкиот морбидитет и болнички морбидитет.				x
2	Изработка на стручни материјали со предлози за организација и функционирање на здравствени установи согласно национални и светски стандарди					
2.1.	Квартален извештај за работата на советувалиштата за откажување од пушење во ЦЈЗ Штип	Ќе се спроведуваат активностите согласно оваа програма и акциониот план за превенција на штетни ефекти од пушењето.	x	x	x	x

2.2.	Квартален извештај за советувањата за сексуално и репродуктивно здравје	Како дел од активностите согласно Стратегијата за сексуално и репродуктивно здравје на РСМ во рамките на ЈЗУ ЦЈЗ Штип ќе продолжи да функционира советувањето за сексуално и репродуктивно здравје каде младите и адолесцентите ќе добиваат бесплатни совети, кондоми и орални контрацептивни средства и ќе се спроведуваат доброволни ХИВ тестирања.	x	x	x	x
2.3.	Програма за рана детекција на малигни заболувања во РСМ за 2022 година	Скрининг на рак за грло на матка ќе се врши прибирање на податоците од матичните гинеколози за извршените прегледи и на секои 3 месеци ќе се доставува извештај до Институтот за јавно здравје Скопје. Воедно на крајот на секое шестомесечие ќе бидат доставени и два полугодишни збирни извештаи за извршените активности.	x	x	x	x

3	Активирање на веб страната на Центарот и поставување на информации – континуирано					
---	---	--	--	--	--	--

4.	Одбележување на светски денови, недели....					
----	--	--	--	--	--	--

4.1.	Месец на свесност против рак на грло на матка	Ќе се спроведе дистрибуција на подготвениот стручен материјал од страна на ЦЈЗ -Штип, вклучувајќи флаери, постери, брошури изготвени од ИЈЗ. Воедно ќе се изврши увид согласно можностите на ЦЈЗ Штип за самостојно изготвување на пропагандниот материјал	x			
------	---	--	---	--	--	--

4.2.	Месец на борба против рак на дебело црево	Ќе се спроведе дистрибуција на подготвениот стручен материјал од страна на ЦЈЗ -Штип, вклучувајќи флаери, постери, брошури изготвени од ИЈЗ. Воедно ќе се изврши увид согласно можностите на ЦЈЗ Штип за самостојно изготвување на пропагандниот материјал	x			
------	---	--	---	--	--	--

4.3.	Светски ден на здравјето	Ќе се спроведе дистрибуција на подготвениот стручен материјал од страна на ЦЈЗ -Штип, вклучувајќи флаери, постери, брошури изготвени од ИЈЗ. Воедно ќе се изврши увид согласно можностите на ЦЈЗ Штип за самостојно изготвување на пропагандниот материјал		x		
------	--------------------------	--	--	---	--	--

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

4.4.	Светски ден без тутун	Ќе се спроведе дистрибуција на подготвениот стручен материјал од страна на ЦЈЗ -Штип, вклучувајќи флаери, постери, брошури изготвени од ИЈЗ. Воедно ќе се изврши увид согласно можностите на ЦЈЗ Штип за самостојно изготвување на пропагандниот материјал		x		
4.5.	Светски ден на срцето	Ќе се спроведе дистрибуција на подготвениот стручен материјал од страна на ЦЈЗ -Штип, вклучувајќи флаери, постери, брошури изготвени од ИЈЗ. Воедно ќе се изврши увид согласно можностите на ЦЈЗ Штип за самостојно изготвување на пропагандниот материјал			x	
4.6.	Светски ден на дијабетот	Ќе се спроведе дистрибуција на подготвениот стручен материјал од страна на ЦЈЗ -Штип, вклучувајќи флаери, постери, брошури изготвени од ИЈЗ. Воедно ќе се изврши увид согласно можностите на ЦЈЗ Штип за самостојно изготвување на пропагандниот материјал				x
4.7.	Светски ден на борба против СИДА	Ќе се спроведе дистрибуција на подготвениот стручен материјал од страна на ЦЈЗ -Штип, вклучувајќи флаери, постери, брошури изготвени од ИЈЗ. Воедно ќе се изврши увид согласно можностите на ЦЈЗ Штип за самостојно изготвување на пропагандниот материјал				x
4.8.	Светски ден на ментално здравје	Ќе се спроведе дистрибуција на подготвениот стручен материјал од страна на ЦЈЗ -Штип, вклучувајќи флаери, постери, брошури изготвени од ИЈЗ. Воедно ќе се изврши увид согласно можностите на ЦЈЗ Штип за самостојно изготвување на пропагандниот материјал				x
4.9.	Интернационален ден на стари лица	Ќе се спроведе дистрибуција на подготвениот стручен материјал од страна на ЦЈЗ -Штип, вклучувајќи флаери, постери, брошури изготвени од ИЈЗ. Воедно ќе се изврши увид согласно можностите на ЦЈЗ Штип за самостојно изготвување на пропагандниот материјал				x

Здравствена статистика и публицистика

Здравствена статистика за прв квартал 2022 година	
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес од збирни извештаи по тромесечие 2022	860
Обработка на пријави за ХНБ	2168
Изготвување на збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за второ полугодие 2021	147
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од годишни збирни извештаи за кадар и здр.установи за 2021 од збирни извештаи по тромесечие 2022	115
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од збирни извештаи за кадар и посети за прво тромесечие 2022	
Изготвување на полугодишни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за прво полугодие 2022	
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци за збирни извештаи за кадар и посети за трето тромесечие 2022	
Прибирање на индивидуални евиденции за декември 2021, јануари – ноември 2022, вршење на логична контрола и компјутерски внес на податоци	2980
Стручно – методолошки увиди во здр. Орг. И анкетни истражувања кои ќе се однесуваат на квалитетот на 33 и задоволства на здр.работници и пациенти	3
Здравствена статистика за втор квартал 2022 година	
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес од збирни извештаи по тромесечие 2022	
Обработка на пријави за ХНБ	1550
Изготвување на збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за второ полугодие 2021	
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од годишни збирни извештаи за кадар и здр.установи за 2021 од збирни извештаи по тромесечие 2022	
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од збирни извештаи за кадар и посети за прво тромесечие 2022	859
Изготвување на полугодишни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за прво полугодие 2022	
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци за збирни извештаи за кадар и посети за трето тромесечие 2022	
Прибирање на индивидуални евиденции за декември 2021, јануари – ноември 2022, вршење на логична контрола и компјутерски внес на податоци	2750
Стручно – методолошки увиди во здр. Орг. И анкетни истражувања кои ќе се однесуваат на квалитетот на 33 и задоволства на здр.работници и пациенти	3
Здравствена статистика за трет квартал 2022 година	
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес од збирни извештаи по тромесечие 2022	860
Обработка на пријави за ХНБ	1720

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

Изготвување на збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за второ полугодие 2021	
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од годишни збирни извештаи за кадар и здр.установи за 2021 од збирни извештаи по тромесечие 2022	
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од збирни извештаи за кадар и посети за прво тромесечие 2022	
Изготвување на полугодишни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за прво полугодие 2022	147
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци за збирни извештаи за кадар и посети за трето тромесечие 2022	
Прибирање на индивидуални евиденции за декември 2021, јануари – ноември 2022, вршење на логична контрола и компјутерски внес на податоци	2830
Стручно – методолошки увиди во здр. Орг. И анкетни истражувања кои ќе се однесуваат на квалитетот на 33 и задоволства на здр.работници и пациенти	3
Здравствена статистика за четврт квартал 2022 година	
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес од збирни извештаи по тромесечие 2022	
Обработка на пријави за ХНБ	1812
Изготвување на збирни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за второ полугодие 2021	
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од годишни збирни извештаи за кадар и здр.установи за 2021 од збирни извештаи по тромесечие 2022	
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци од збирни извештаи за кадар и посети за прво тромесечие 2022	
Изготвување на полугодишни извештаи за кадар и посети и утврдени заболувања за прво полугодие 2022	
Прибирање и вршење логичка и математичка контрола на податоци, компјутерски внес и обработка на податоци за збирни извештаи за кадар и посети за трето тромесечие 2022	859
Прибирање на индивидуални евиденции за декември 2021, јануари – ноември 2022, вршење на логична контрола и компјутерски внес на податоци	3160
Стручно – методолошки увиди во здр. Орг. И анкетни истражувања кои ќе се однесуваат на квалитетот на 33 и задоволства на здр.работници и пациенти	3

РАДИЈАЦИОНА ЗАШТИТА

Вовед

Програмата за систематско испитување на нивото на радиоактивност во животната средина во РСМ за 2022 година е изработена врз основа на одредбите на Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност (Сл. Весник на РМ 48/2002, 154/2010, 53/2011, 164/2013, 43/2014), Законот за јавно здравје (Сл. Весник на РМ 22/10, член 10), Правилникот за максимално дозволени количини на радионуклиди во храна, вода, воздух, земјиште, производи и суровини од животинско и растително потекло и предмети за општа употреба (Сл. Весник на РМ 163/09, 74/2011 и 84/2012), Правилникот за границите на изложеност на јонизирачко зрачење (Сл. Весник на РМ 29/2010) Правилникот за максимално дозволени граници на испуштање на испуштање на радиоактивните материи во животната средина (Сл. Весник на РМ 29/2010), и Правилникот за безбедност на водата (Сл. Весник на РМ 46/08), а согласно точка 11.5 од Програмата на активности за заштита на животната средина и природата на подрачјето на Град Скопје за 2018 година (Сл.Гласник на Град Скопје бр.12/17).

Цели

Цел на оваа програма е да се следи содржината на радиоактивност во РСМ во насока на процена на степенот на изложеност на населението на јонизирачко зрачење. Систематското следење ќе ги содржи сите можни патишта на појава на радиоактивни елементи, од присуството на радиоактивни материи од природно потекло, прекугранична контаминација со радиоактивни материи од несреќи во нуклеарни објекти од други држави, како и влијание на дејности за работа со извори на јонизирачко зрачење кои се лоцирани на територијата на РСМ.

Следењето на радиоактивноста во животната средина опфаќа: систематско испитување на радиоактивноста во редовни услови и испитување при сомнеж на вонреден настан и во текот на вонредниот настан.

Извршител

Извршител на Програмата е Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија, со имплементиран меѓународен стандард ISO 17025, сертификат за тестирања бр. ЛТ 005 и сертификат за калибрација ЛК 008.

Опсег на активности

1. Воздух, доза на зрачење

Определување на амбиентален дозен еквивалент преку 24 часовен мониторинг на алерт системот со 12 мерни станици во Република Северна Македонија.

Алфа, бета, Sr-90 и гама спектрометрија во седмични примероци на атмосферски талози и аеросоли во Скопје, Гевгелија и Битола.

2. Воздух - аеросоли

Определување на содржината на вкупна алфа и вкупна бета радиоактивност и по индикација Гама спектрометриска анализа на состав и концентрација на присутни радиоактивни елементи

3. Атмосферски талози

Алфа, бета, Sr-90 и гама спектрометрија во седмични примероци на атмосферски талози и аеросоли во Скопје, Гевгелија и Битола

4. Географски води и води за пиење

Содржина на радионуклиди во географските води се испитува во примероци од вода земени од реката Вардар (кај мостот во Гевгелија), реката Лепенец (на вливот во Вардар) и од Охридското Езеро (кај селото Радожда). Примероците се земаат на почетокот на секој месец, еднократно.

Се испитува радиоактивноста на водите од водоводите од Скопје и Охрид. Примероците од вода се собираат секојдневно, во количина од 1 литар, и од нив се прави збирна месечен примерок

5. Храна –градинарски култури, млеко, леб

Се испитува радиоактивноста во млекото, лебот, пченицата, брашното, градинарските производи, овошјето, месото и рибата од пазарите во Република Македонија

6. Сточна храна - трева, јачмен, пченка, сено

Радиоактивноста на добиточната храна од Република Македонија се испитува во примероци од трева, сено, јачмен, пченка и концентрат, од следните подрачја: Скопје, Охрид, Гевгелија, Маврово, Битола и Злетово. Примероците се земаат во соодветната сезона, еднократно.

7. Почва од различни локации

Примероците од почва се земат два пати годишно, во Април и во Октомври, од Скопје, Злетово, Битола, Охрид, Гевгелија и Маврово. Од Скопје и Злетово се земаат примероци од три длабочини: 0-5 cm, 5-10 cm и 10-15 cm, а од другите мерни места од 0-15 cm

8. Мониторинг на технолошки зголемена природна радиоактивност

Иницијална карактеризација на влијание врз животната средина на дејности кои не работат со извори на јонизирачко зрачење но технолошките процеси резултираат во зголемени вредности на радиоактивните елементи по потекло од природата.

9. Мониторинг на влијание врз животната средина од дејностите со радиоактивни извори и времените складишта со радиоактивен отпад

Квартални анализи на радиоактивното зрачење во надворешната средина на објектите преку дозиметриски мерења и брис тестови на лице место

10. Следење на изложеноста и ризикот од Радон преку мапирање на територијата на Република Македонија во поглед на радонскиот потенцијал поврзано со ризиците од изложеноста на радонот по географски и геолошки подрачја, калибрација на ситемот за детекција во Европска лабораторија, продолжување со определување на изложеноста на радонот во училиштата и градинките низ државата, дијагностички мерења во училишта/градинки од останатите региони кои во претходните мерења покажаа зголемени вредности, одржување на национална база на податоци која примарно ќе биде основа за ремедијација на радонот од постојни објекти како и градба на нови објекти, определување на концентрацијата на радонот во почвата и водата и координирани мултисекторски активности со повеќе сектори од државната управа преку Радон групата координирана од Институтот за јавно здравје.

11. Определување на концентрацијата на радиоактивните елементи во градежните материјали во прометот во Република Македонија, согласно релевантните законски прописи за максимално

дозволените содржини на радиоактивни елементи во градежните материјали во соработка со Министерството за економија.

Начин и фреквенција на известување/комуникација

Резултатите од мерењата и активностите ќе бидат прикажани и доставени во форма на извештаи со стручни толкувања, проценки и предлог мерки.

Фреквенцијата на известување при редовни околности ќе биде преку квартални извештаи и завршен годишен извештај, додека при вонредни околности, веднаш, дневно и/или неделни извештаи. Резултатите од мерењата и активностите за изложеноста на радон ќе биде преку Годишен Извештај со резултати и приказ на радонската мапа на Р. С.М.

МИКРОБИОЛОШКА ДЕЈНОСТ

ОДЕЛЕНИЕ ЗА МИКРОБИОЛОШКА ИСПРАВНОСТ НА ХРАНА И ЛЕКОВИ

Лабораторијата во својата работа го има имплементирано системот за квалитет - МКС EN ISO 17025:2018, како дел од програмските и рутински активности, предвидува изведување на следните анализи:

- Микробиолошка исправност на сите видови храна (околу 6 000 примероци, што подразбира околу 60 000 анализи);
- Микробиолошка исправност на сокови, флаширани води, пијалоци, пива и др. (околу 1 000 примероци, што подразбира околу 10 000 анализи);
- Микробиолошка исправност на вода за пиење (околу 1 000 примероци, што подразбира околу 10 000 анализи).
- Микробиолошка контрола на воздух, брисеви од работни површини и раце на вработени во прехранбена индустрија
- Микробиолошка контрола на предмети за општа употреба

Лабораторијата од мај.2008г. е акредитирана со ISO 17025 и работи во согласност со законската регулатива за испитување на микробиолошка исправност на храна "Правилник за посебните барања за безбедност на храната по однос на микробиолошки критериуми" (Сл. Весник на РМ 100/2013). Во зависност од видот на примерокот се работат следните параметри:

- Докажување и идентификација на *Salmonella* (ISO 6579 : 2017);
- Докажување на коагулаза позитивни *Staphylococcae* (ISO 6888-1: 1999);
- Докажување на VIDAS *Salmonella* (SPT) ELFA метод (AFNOR сертификат);
- Докажување на VIDAS *L.monocytogenes Xpres*(LMX)ELFA метод (AFNOR сертификат)
- Докажување на VIDAS *E.coli*157:H7 (ECPT) ELFA метод (AFNOR сертификат)
- Докажување на VIDAS *Campylobacter* (CAM) ELFA метод (AFNOR сертификат)
- Докажување на VIDAS *Staph enterotoxin* (SET2) ELFA метод (AOAC сетификат);
- Броене на сулфидо-редуцирачки *Clostridii* (ISO 15213:2003);
- Броене на *Clostridium perfringer* (ISO 7937: 2004);
- Броене на beta glukoronidasa positiv *E. coli* (ISO 1664 –2: 2017);
- Докажување на *E. Coli* 0157:H7 (ISO 16654 : 2001);
- Докажување на *Listeria monocytogenes* (ISO 11290-1 : 2018);
- Докажување на *Campilobacter spp* (ISO 10272 - 1: 2017);,;
- Докажување на *Yersinia enterocolitica*(ISO 10273 - 2017);
- Докажување на *Bacillus cereus* (ISO 7932: 2004);
- Докажување на *Enterobacteriaceae* (ISO 21528-2: 2004);
- Докажување на *Enterobacter sakazakii* (ISO/TS 22964: 2017);
- Докажување на *Vibrio parahemoliticus* (ISO 8914: 2007);
- Докажување на *Lactobacilli*;
- Докажување на *Streptococcus* видови;
- Пребројување на вкупен број на аеробни мезофилни бактерии (ISO 4833: 2013);
- Пребројување на квасци и мувли (ISO 21527-1,2: 2008);

Испитувањето на микробиолошката безбедност на водата се работи согласно „Правилник за безбедност на вода, минерални, изворски и др. води“ (Сл. Весник на РМ 46/2008; 129/2014 и 183,184/2018). Во зависност од видот на примерокот се работат следните параметри:

- Одредување на МНП на колиформни организми и очекувана ТТ *E. Coli* (ISO 9308-2:2016);
- *E.coli* и колиформни бактерии со MF (ISO 9308 -1 : 2017);
- Вкупен број на аеробни бактерии на 22°C во 1 ml (ISO 6222 : 1999);
- Вкупен број на аеробни бактерии на 37°C во 1 ml (ISO 6222 : 1999);
- Одредување на присуство на *Enterococcus* во вода MF (ISO 7899 – 2 : 2000);
- Одредување на присуство на *Legionella pneumophila* MF (ISO 11731 – 1,2 : 2018);
- Одредување на присуство на *Pseudomonas aeruginosa* MF (ISO 16266 : 2006);
- Одредување на број на *Clostridium perfringens* со MF (ISO 14189 : 2017);
- Детекција и броење на сулфидо-редуцирачки *Clostridii* (ISO 26461 – 2 : 2017);
- Одредување на присуство на *Proteus* видови, *Salmonella*, *Shigella* и други

Микробиолошка исправност на лекови

- Активности кои се планираат да се изведуваат во оваа лабораторија во 2022 година во однос на испитување и контрола на лекови и козметички производи со примена на сите стандарди и методи за тестирање на истите според важечките фармакопеи (Ph.Eur., BP, USP и др.) и Правилникот за критериумите за микробиолошка и хемиска чистота на козметичките производи и за методите за проверка на тие критериуми 94/2010 и прописите за здравствена исправност се следни:
- испитување стерилност на лекови со методи на мембран филтрација и директно засадување каде спаѓаат препарати за парентерална примена и други медицински производи кои се декларираат за стерилни како на пример капки за очи, медицински помагала и др.;
- испитување бактериолошка чистота на сите дозажни форми кои се користат орално, локално или ректално каде спаѓаат таблети, капсули супозитории, креми, масти, вагитории, како и други препарати кои може да се од синтетско потекло или од органско (растително, минерално или животинско) потекло со метода на директно засадување на соодветно припремен примерок или со метода на мембран филтрација;
- испитување на бактериолошка чистота на вода за фармацевтска намена со метода на мембран филтрација;
- испитување на бактериолошка чистота на примарна амбалажа како што се капсули, Al-фолии, PVC-фолии, стаклени шишиња, пластични флакони, капалки, алвеоли за супозитории и друга амбалажа со методи на испирок или метода на земање брис и директно засадување на така припремениот примерок;
- испитување на бактериолошка чистота на медицинска козметика и козметички препарати кои наоѓаат секојдневна примена кај општата популација како што се средствата за одржување на лична хигиена и средствата за разубавување на лице и тело;
- Модернизација и доопремување на лабораториите со лабораториска опрема е исто така приоритет за оваа лабораторија како и отпочнување на процесот на акредитација на лабораторијата за контрола на лекови и козметички производи и подготовки за имплементација на стандардот ISO 17025 и ISO 15189.

Единица за тестирање на бактериски ендотоксин

Единицата во својата работа го има имплементирано системот за квалитет - МКCENISO 17025:2018. Активности кои се планираат да се изведуваат во 2022 година согласно важечките стандарди и методи (Ph.Eur/USP/BP) се следните:

- Испитување на присуство/отсуство на бактериски ендотоксин кај парентерални препарати за хумана употреба, супстанции за фармацевтска употреба, препарати за иригација со гел клот метод
- Единица за тестирање на бактериски ендотоксин за 2022 година предвидува воведување на тест за бактериски ендотоксин кај медицински средства со гел клот метод

Примероците кои ќе пристигнуваат за тестирање за бактериски ендотоксин ќе бидат од Агенцијата за лекови и медицински средства на РМ како и од Јавни здравствени установи со кои ИЈЗ има склучено договор како и од приватни правни субјекти.

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ВИРУСОЛОГИЈА

Материјалите кои ќе пристигнуваат и ќе се обработуваат во одделението ќе бидат по клинички и епидемиолошки индикации, од градот Скопје и од целата Република Македонија. Примероците ќе бидат дел од рутинската работа на лабораторијата, како и програмските задачи (согласно Програмата за превентивна здравствена заштита на РМ финансирана од Министерството за здравство, и други програмски задачи).

По номинација на МЗ лабораторијата ќе биде активно вклучена во спроведувањето на проектот “Следење и одговор на птичји и пандемски грип од националните здравствени организации надвор од Соединетите Држави”, кој е координиран од Институтот за јавно здравје на Р. Македонија, Регионалниот развоен центар за следење и контрола на заразни болести на здравствената мрежа на Југоисточна Европа (ЈИЕ), во Тирана и СЗО – регионалната канцеларија за Европа, а со поддршка на CDC (Атланта), САД. Истиот е во соработка со другите држави од Југоисточна Европа – Црна Гора, Србија, Босна, Хрватска, Косово, Бугарија, и Молдавија.

Методите кои ќе се применуваат се:

1. Индиректни - Серолошки – RVK, ELISA, ELFA, имунохемилуминисцентен метод, Имуноблот (тест за конфирмација)
2. Директни
  - а) Молекуларни - PCR, RT-PCR, real time PCR.

Со примена на овие методи ќе се испитуваат следните вирусни причинители: HIV, Hepatit A, B и C; TORCH вируси – *Toxoplasma*, *Rubella*, *CMV*, *Herpes virus*, *Chlamidia trachomatis*; респираторни вируси – *Influenzae A, B*; *Adenovirus*, *Micoplasma pneumonia*; *Avian influenza*; други вируси – *Varicella zoster virus*, *Measles*; *Mumps*; *Ebstein-Barr virus*, *West Nile Virus (WNV)*, *Helicobacter pylori*; *Borelia burgodferi*, *Enteroviruses*, *HPV* и др.

а) имунофлуоресцентен метод - за детекција на антигени кон одредени вируси пр. Tick borne virus и др.

б) Култивирање на култура на клетки

Со примена на оваа метода ќе се врши детекција на *Influenza* и последоватена антигенска карактеризација на изолираните вируси.

в) Секвенционирање на геномот на вирусите на *Influenza* кои циркулираат во државата

Продолжување со активната дијагностика за *SARS- CORONA 2*, докажување на РНА со РТ-ПЦР методата како и серолошки -детакција на антитела од ИгМ и ИгГ класата.

Тимот од лабораторијата ќе работи на проучување, усвојување и воведување на нови методи за поставување на етиолошка дијагноза и следење на антивирусната терапија на заразните вирусни заболувања, како што е секвенционирање на вирусни причинители на заболувања на пример инфлуенца вируси, ентеровируси и др. Ќе продолжат активностите на лабораторијата за одржување на статусот - акредитирана од СЗО лабораторија за дијагностика на грип, морбили и рубеола во републиката, како и продолжување на постапките за акредитирање на други лабораториски анализи. Ќе се зајакнат активностите за исполнување на сите критериуми на СЗО за препознавање на националната лабораторија за инфлуенца во Национален инфлуенца центар од страна на СЗО.

Како една од двете референтни лаборатории за ХИВ и хепатити во Р. Македонија лабораторијата ќе врши конфирмативни тестови на примероци позитивни за ХИВ, ХЦВ и ХБВ од други лаборатории во Р. Македонија. Тимот од лабораторијата е активно вклучен во работата на советувањето за ХИВ/СИДА при Институтот за јавно здравје спроведувајќи бесплатно, анонимно, доверливо советување и тестирање за ХИВ/СИДА, како и тестирање за ХИВ /СИДА на сите новодијагностицирани пациенти со туберкулоза, согласно протоколите на Република Македонија .

Лабораторијата ќе ги унапредува капацитетите за детекција на вектор преносливите инфекции кои веќе се застапени во Р. Македонија и нивото на биосигурност потребно за детекција на на ваков вид на предизвикувачи како на пример кримско -конгоанска треска, ханта вирус, западно нилска треска, денга и др.

Учество во Превентивни програми од Министерство за здравство и тоа:

- Програма за заштита на населението од ХИВ/СИДА, Проширување на мрежата за ХИВ советување и тестирање.
- Национална годишна програма за заштита на јавното здравје (мониторинг на *Measles, Rubella, West Nile, Influenza* и др. вирусни патогени)

Во рамките на епидемиолошките активности, лабораторијата за вирусологија и молекуларна дијагностика ќе се вклучи во:

- Следење на грипот и другите вирусни респираторни заболувања
- Испитување на причинителите на серозни менингити
- Мерки и активности за одржување на резултатите постигнати со ерадикација на детска парализа
- Продолжување на мерките и активностите за елиминација на мали сипаници, рубеола и превенција на конгенитална рубеола инфекција во Република Македонија
- Навремено откривање на ХИВ и вирусни хепатити со што ќе се овозможат мерките за нивно навремено спречување и сузбивање.

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

- Дијагноза на вирусни ентероколити
- Откривање и проучување на ширење на зоонозите, природноогнишните и вектор преносливи заразни заболувања

Лабораторијата за вирусологија и молекуларна дијагностика активно е вклучена во процесот на:

- Редовна едукација на дипломирани доктори по медицина и други здравствени работници и соработници, а посебно доктори на специјализација од превентивно-медицинските дисциплини, за кои е предвиден задолжителен турнус од областа на вирусологијата (по веќе утврдена програма).
- Учество и имплементација на научно-истражувачки проекти од јавното здравство, во соработка со други домашни и меѓународни институции (Министерство за здравство, СЗО, СЕЦИД (мрежата на југоисточна Европа за следење и контрола на инфективни заболувања, УНИЦЕФ, УНАИДС, МедиЛаб секјуре, и др.).
- За едукација и информирање на здравствените работници во Р. Македонија ќе се учествува на организирани предавања, семинари, стручни состаноци, трибини и др.
- За едукација и информирање на населението во Р. Македонија за вирусните заболувања, нивната дијагноза и мерките на превенција, како и активно учество во промоцијата на рационално прошишување на антимикробни средства.

Лабораторијата за вирусологија и молекуларна дијагностика ќе спроведе активности за континуиран развој на сопствените хумани ресурси и едукација на персоналот од лабораторијата со цел одржување на високиот квалитет во обезбедување на здравствените услуги на индивидуи и популацијата за што се предвидуваат: изработка на докторски студии, специјализации, активно учество на едукативни семинари, работилници, средби и конгреси.

Лабораторијата за вирусологија и молекуларна дијагностика ќе врши редовно информирање за актуелни состојби и стручни прашања од областа на вирусологијата, со посебен осврт на испраќањето на податоци до СЗО и ЕЦКБ (Европски центар за контрола на болести) за лабораториската дијагностика на грип, морбили и рubeола, WNV, како и преку ажурирање на веб страната на ИЈЗ на РМ.

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА БАКТЕРИОЛОГИЈА

Одделение за бакетриологија во 2022 година, како дел од програмските и рутински активности, предвидува изведување на следните анализи:

1. Бактериолошки испитувања (брис од грло, нос, конјуктива, уши, рани, спутум, урогенитален тракт, урини и ликвори) – околу 12 000 примероци;
2. Санитарни прегледи (брис од грло, нос) – околу 20 000 примероци;
3. Санитарни прегледи (фецес) – околу 7 000 примероци;
4. Хемокултури – околу 50 - 100 примероци;
5. Уринокултури - 3000
6. *Mycoplasma, Ureaplasma* – околу 11 000 примероци;
7. Микробиолошка исправност на воздух – околу 700 примероци;
8. Брисеви од предмети – околу 2 000 примероци;

9. Стерилност на спори– околу 400 примероци;
10. Серолошки испитувања на *Lues* – ТНРА – околу 100 примероци.
11. Аглутинационен тест за *Francisella tularensis*– околу 100 примероци.
12. Индиректна имунофлуоресценција за најчестите вирусни и бактериски причинители на атипични пневмонии со околу 800 – 1000 пациенти годишно.
13. Веќе воведовме метода на детекција на Легионела антигенот во урина, а од наредната година планираме да воведеме култивирање на хранителни подлоги.
14. За комплетирање на лабораториската дијагностика на Трепонема освен постоечките процедури воведени се ПВР –тестови, Western Blot, FTA ABS со што се овозможува комплетна дијагностика на сифилис во нашата лабораторија
15. Гонореата освен кутурелно се работи и со ПВР –Метода

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПАРАЗИТОЛОГИЈА

Лабораторијата за Паразитологија како дел од програмските и рутинските активности со примена на директни и индиректни методи на испитување го има следниот опсег на работа:

- докажување на паразити во клинички примероци
- докажување на паразити во вода.

Лабораторијата за Паразитологија ја следи здравствената исправност на водата за пиење, согласно законските прописи (Законот за води и правилниците за води за пиење, пакувани води и минерални води); хигиенскиот квалитет на површинските и отпадни води од здравствено еколошки аспект, преку паразитолошки анализи.

Лабораторијата за Паразитологија врши паразитолошки испитувања на лица кои според законските прописи подлежат на здравствен надзор (лица кои доаѓаат од земји каде постои епидемиолошки ризик за одредени заразни заболувања како и санитарни прегледи на лица вработени во производство и промет на животни продукти и вода за пиење), со цел превенција на паразитарни заболувања.

Во рамките на програмските задачи, лабораторијата зема активно учество во борбата против бруцелозата, вршејќи серолошки испитувања за бруцелоза и конфирмација и верификација на сомнителните и најмалку 10% од позитивните серолошки наоди во ЦЈЗ/ПЕ.

Во рамките на програмските задачи, лабораторијата зема активно учество во борбата против зоонозите, вршејќи нивна идентификација во примероците и унапредувајќи ги капацитетите за детекција на вектор преносливите заболувања.

Лабораторијата за Паразитологија усвои и вовеле нови молекуларни методи и имуноблот конфирматорни анализи и планира нивна континуирана употреба, со цел подобрување на постапката за детекција на паразитарните причинители на заболувања.

Во рамките на следење на здравствената исправност на водата за пиење, во согласност со потребите за акредитација по **ISO 17025**, лабораторијата предвидува воведување на целосно автоматизиран систем за мембран филтрација специјално дизајниран за концентрирање на 10-1000 литри примероци на вода за *Giardia/Cryptosporidium*, наменет за паразитолошко испитување на води.

План за реализација на Националната програма за јавно здравје во Република Северна Македонија во 2022 година од Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија и 10-те Центри за јавно здравје

Лабораторијата за Паразитологија предвидува континуирана едукација на персоналот, со учество во научно истражувачки проекти во соработка со домашни и меѓународни институции.

Согласно Програмата за работа на Лабораторијата за Паразитологија за 2022 година, планирано е да се извршат следните испитувања, во обем:

- Бруцелоза (околу 250 примероци, што подразбира околу 500 анализи);
- Серолошко конфирмација и верификација на сомнителните и најмалку 10% од позитивните серолошки наоди на бруцелоза (околу 50 примероци, што подразбира околу 100 анализи);
- Протозои (околу 50 примероци, што подразбира околу 100 анализи);
- Хелминти (околу 50 примероци, што подразбира околу 100 анализи);
- Echinococcus (околу 150 примероци, што подразбира околу 300 анализи);
- Chlamidia trachomatis (околу 20 000 примероци, што подразбира околу 20 000 анализи);
- Leishmania (околу 100 примероци, што подразбира околу 300 анализи);
- Санитарни прегледи (околу 8 500 примероци, што подразбира околу 17 000 анализи);
- Преглед на води (околу 150 примероци, што подразбира околу 300 анализи)

Микробиолошките лаборатории во Одделот Микробиологија во Институтот за јавно здравје на Република Северна Македонија (Одделение за бактериологија; Одделение за вирусологија; Одделение за паразитологија и Одделение за микробиолошка исправност на храна и лекови) во текот на 2022 година, ќе ги спроведуваат следните задачи:

- поставување на етиолошка дијагноза за заразните заболувања што е од важност за понатамошно лекување;
- откривање на изворите на заразата, клицоносителите и патиштата на пренесување;
- серолошко-лабораториски анализи;
- типизација на причинителите;
- одредување, контрола и евалуација на антибиотската терапија;
- контрола на преземените мерки (дезинфекција, стерилизација, имунизација, осетливост на популацијата, ефекти од лекувањето и др.);
- микробиолошки прегледи на лицата кои доаѓаат во нашата земја од други земји, во кои има маларија, колера, како и други заболувања, што ги утврдува Министерството за здравство на Република Северна Македонија;
- микробиолошки прегледи на вода, храна, простории и опрема за производство и промет на прехранбени производи за оценка на хигиенската исправност;
- микробиолошка контрола на лица што работат во производство или во промет со животни намирници, или во снабдувањето на населението со вода за пиење, лица вработени во предучилишни и училишни установи, лица кои работат во производство и промет со козметички средства;
- микробиолошка контрола во здравствени организации (операциони сали, сала за реанимација и други простории, инструменти, работни површини, материјали и друго);
- микробиолошка контрола на лица вработени во здравствени организации, а се занимаваат со прегледи, лекување, нега и услужување на болни и лица кои работаат во производството, опремувањето и издавањето на лекови или на друг начин во текот на работата доаѓаат во непосреден допир со лекови.

- следење на антимикробната резистенција - Микробиолошките лаборатории при ИЈЗ ќе воведат систем на следење на антимикробната резистенција со што ќе се овозможи собирање на податоци за антимикробната резистенција на микроорганизмите од сите јавно здравствени и приватни лаборатории. Податоците ќе се обработуваат во соработка со Одделот за епидемиологија при ИЈЗ и ќе се поднесува извештај на три месеци до интердисциплинарната комисија за антимикробна резистенција при Министерството за здравство на Р. С. Македонија. Во пресрет на 18 ноември – Европски ден за рационална примена на антимикробни средства микробиолошката и епидемиолошката служба ќе подготват брошури за населението и здравствените работници за зголемување на свеста за рационална примена на антимикробните средства.

